

BizdenHaberler

SUNA KIRAC
ÖZEL SAYISI

Koç



Kattığı değerlerin ışığı, yolumuzu aydınlatacak.

**Sayın Şeref Başkanım ve Yönetim Kurulu Başkanım,
Koç ve Kıraç Aileleri'nin Kıymetli Mensupları,
Değerli Çalışma Arkadaşlarım,**

Yaşamını ailesine, Koç Topluluğu'na ve bu ülkeye adanmış olan Kıymetli Büyüğümüz Suna Kıraç'ın vefatı hepimizi derinden üzdü. Acımız çok büyük!

Suna Kıraç ülkemizin parlak geleceğine inanan ve bu istikamette cesaretle sorumluluk almaktan çekinmeyen vatansever bir iş insanıydı.

Cumhuriyet'in değerlerine sıkı sıkıya bağlıydı.

Ülkemizin sanayileşmesine, eğitim, kültür ve sanat alanlarında gelişmesine daima hatırlanacak büyük katkılar yaptı.

İş yaşamı boyunca Koç Holding'in gelişmesi, büyümesi ve kurumsallaşması için büyük çaba harcadı.

Çok genç bir yaşta, 1960 yılında, Kurucumuz Vehbi Koç'un yanında görev yapmaya başlayan Suna Hanım, 1963'te kurulan Holdingimizin ilk beş Yönetim Kurulu üyesinden biri oldu.

1970 yılında oluşturulan Koç Holding İcra Komitesi'nde görev aldı.

1974 yılında Koç Holding'in İnsan Kaynaklarından Sorumlu Yöneticisi olduktan sonra terfi ve liyakat konularında grup şirketlerinde standartlar geliştirmeye, Topluluğun kurumsal kimliğini güçlendirmeye odaklandı.

1980 yılında Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği görevine getirildi.

1994'te Arçelik'in Yönetim Kurulu Başkanı oldu. Bu dönemde gerçekleştirilen kalite çalışmaları, Ar-Ge ve kapasite yatırımları, Arçelik ve Beko markalarımızın küreselleşme yolculuğuna zemin hazırladı.

"Ekonomik zorluklar aşılır, siyasi krizler çözülür, ancak çocukları harcanmış bir toplumu yeniden onarmak mümkün değildir." demişti.

Nitekim başta Koç Üniversitesi olmak üzere, Koç Okulları, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı ve eğitim alanındaki diğer girişimleri hayata geçirirken, ortaya koyduğu vizyonu, cesareti ve kararlılığıyla bu alanda da örnek oldu ve binlerce gencimizin hayatını değiştirdi.

Kadınların iş yaşamında hak ettikleri pozisyonlarda görev alması ve toplumsal hayata katılımı konusunda öncü ve rol model oldu.

İnanıyorum ki, Topluluğumuzun bugün geldiği nokta, hepimiz gibi onun için de büyük bir gurur vesilesiydi.

Şimdi bizlere düşen, kendisinin bize emanet ettiği, bu Topluluğun kuruluş harcında bulunan değerlere bağlı kalarak, var gücümüzle çalışmaya ve ülkemiz için değer yaratmaya devam etmektir.

Suna Hanım, gözünüz arkada kalmasın. Huzur ve nur içinde yatınız.

İlham veren, vizyoner ve öncü kişiliğinizi her zaman hatırlayacağız.

Kendisine Allah'tan rahmet, Koç ve Kıraç Aileleri' ne ve Topluluğumuza sabır ve başsağlığı diliyorum.

Levent Çakıroğlu

Koç Holding CEO'su

Hiç bitmeyen hayalleri, hayatlara dokunan idealleri vardı

Koç Topluluğu'nun büyümesi için var gücüyle çalışan, Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal gelişimine katkı sağlamak adına elini taşın altına koyan, sadece hayatlara değil hayallere de dokunan bir kadın: Suna Kıraç...

Suna Kıraç çocukluğundan itibaren kazandığı tüm değerleri hayatı boyunca korumayı başardı. Daha yaşamının ilk yıllarında gerek azmi, gerek merakı gerekse de sahip olduğu enerjiyle gelecek yıllarda elde edeceği başarıların sinyallerini verdi. Hiç tanımadığı çocuklar için arkadaşlarının yemeklerini toplarken paylaşmanın erdemini iliklerine kadar hissediyordu mesela... Ortaokul yıllarında öğretmen olma hevesiyle bir köy okulunda çalışması, daha o yaşta sahip olduğu cesareti anlatıyordu. Lise yıllarında derin, entelektüel sohbetler yaparken asıl zenginliğin fikirlerde gizli olduğunu fısıldıyordu. Koç Topluluğu'nda çalıştığı yıllar ise bir kadın olarak erkek egemen iş dünyasına kafa tutuşunu gösteriyordu bizlere... Eğitim meselelerini öylesine benimsiyordu ki bu yolda sahip olduğu tüm enerjiyi feda etmekten kaçınmıyordu. Bir yandan hastalığıyla mücadele ederken bir yandan da çalışmaktan ve üretmekten vazgeçmedi.

Suna Kıraç hayatının her döneminde öylesine bir yol izledi ki kendisinden sonra gelenleri de yeni ufuklara ve anlamlı başarılarla taşıdı. Her ne kadar "babasının kızı" dense de o "Suna" olarak birçok hayatın değişmesine de öncülük etti. 79 yıllık yaşamı boyunca her nefesinde işini, ailesini ve memleketini düşündü. Son 20 yılı sessizlik içinde de geçse, onu sevenler Suna'nın sesini duymaya devam etti.

Hayata "merhaba"

Suna Kırac'ın doğumuyla birlikte, binlerce insana ulaşan, sayısız hayatı değiştiren idealleri de hayata "merhaba" der.

04

İş hayatında bir "Koç kızı"

Güçlü vizyonuyl, çalışkanlığıyla, disipliniyle, problemlerin can damarına inmesiyle herkes için bir rol model olur.

10

Suna'yı yaşamak

Suna Hanım, ailesinin de desteğiyle hayata sınıksız sarılır.

20

Bir ömre sığın başarılar, bir ömrü aşan idealler

Ömrü boyunca ideallerinden vazgeçmeyen, pek çok kişiye ilham veren bir liderdi Suna Kırac.

32

Ülkesine hizmet etmenin ödülü

Bir karşılık beklemeden ülkesi için çalıştı. Yüzlerdeki gülümseme aslında onun için en büyük ödüldü.

44

Tüm öykülerden geriye kalan: Suna Kırac

Başarıları, idealleri ve öngörülerıyla birçok kişinin hayatına dokunan bir Suna Kırac geçti bu dünyadan.

48

Hayata "merhaba"

Koç Topluluğu'nun kurucusu Vehbi Koç'un tüccarlıktan sanayiciliğe geçişinin başladığı, dolayısıyla da işlerinin daha da hareketlendiği yıllar. Dünyada ise II. Dünya Savaşı'nın etkilerinin her yerde kendisini hissettirdiği, savaşın ortasında kalan insanların hayatta kalma mücadelesi verdiği zamanlar... İşte böyle bir tarihte, 3 Haziran 1941'de, ilerleyen yıllarda gerçek bir direnişin baş kahramanı olacak Suna Kırac hayata "merhaba" der. Onunla birlikte binlerce insana ulaşan, sayısız hayatı değiştiren idealleri de...

*"Kendi işini
kendi hâleden
kolay kolay
hastalanmayan
ve dolayısıyla
aile içinde
'sorunsuz'
büyüyen bir
çocuk olarak
görüldüm."*

*Suna Hanım
çevresince "ciddi" bir
çocuk olarak bilinir.
Rahmi M. Koç onun
için "büyümüş de
küçülmüş" der.*

CİDDİ BİR KIZ ÇOCUĞU

Suna Kırâç tıpkı kendisinden önceki üç kardeşi gibi Ankara Keçiören'deki dededen kalma bağ evinde dünyaya gelir. Onlarla aynı odada, aynı yatakta... Her doğum biraz bilinmezlik, biraz telaş ama en sonunda da büyük mutluluk anlamına gelir. Vehbi Koç için bu küçük sarışın kızın doğumu ise biraz "sürpriz sonlu" olur. Esasen bir erkek evlat beklentisi olan Vehbi Koç'a doğan kızının haberi ulaştığında dudaklarından dökülen ilk kelime "Ya, öyle mi?" olur. Çünkü baba Koç'un mutlulukla beraber yaşadığı biraz da hayal kırıklığıdır. Zira hem Koç Ailesi için ikinci bir erkek evlat dileği hem de anne Sadberk Hanım'a iletilen "Bu çocuk erkek" öngörülerini, ailenin tüm hazırlıklarını erkek evlat için

yapmasına yol açmıştır. Dolayısıyla yalnızca Vehbi Koç değil, tüm aile ufak çaplı bir şok etkisi yaşar. Suna Kırâç yıllar sonra konuyla ilgili olarak gülümseten şu sözleri söyleyecektir: "Erkek olarak çok beklenen, çok düşünülen, çok istenilen bir tekne kazıntısı olup yeteri derecede şımartılacakken, kız olarak böyle bir şanstı mahrumiyetle dünyaya gelmişim."

Yaşlıtlarından farklı olarak ağırbaşlı bir çocuk olan, ağlayıp sızlamayan Suna; ablası Semahat Arsel'e göre yaşından beklenmeyecek kadar ciddidir. Abisi Rahmi M. Koç bu ciddiyeti "büyümüş de küçülmüş" sözleriyle ifade eder. Kendisinden üç yaş büyük ablası Sevgi Gönül'ün tarifıyla "Ağırbaşlıdır ve hayatı



*Sadberk Hanım,
aralarında 3 yaş
olan Sevgi ve Suna'yı
genelde bir örnek
giydiren.*



*Vehbi Bey,
çocuklarına
olan sevgisini
göstermekten
kaçınır. Bu
nedenledir ki Suna
Hanım için babası
tarafından ilk defa
uyanıkken öpüldüğü
günün anlamı
bambaşkadır.*

ciddiye alır. Sevdiği insanlara ise yüreği kocamandır." Suna Hanım ise o yıllardaki durumunu, "Kendi işini kendi hâleden, kolay kolay hastalanmayan ve dolayısıyla aile içinde 'sorunsuz' büyüyen bir çocuk olarak görüldüm. Bu nedenle de ihmal edildim" sözleriyle özetler.

ÖĞRENMEYE MERAKI KÜÇÜKLÜKTEN

Ailenin en küçük ferdi olan Suna Hanım, daha küçükken bile öğrenme meraklısıdır. Tehlike nedir bilmez, ağaçlardan aşağı inmez. Aynı zamanda abisi Rahmi M. Koç ve ablası Semahat Arsel'in de yakın takipçisidir. Öyle ki onların Alman dadılarından duyduklarını tekrar ederek ev halkının tüm sempatisini üzerine toplar. Sonraları ise kendisinden üç yaş büyük ablası Sevgi ile birlikte İsviçreli dadı Marian Brunner'dan lisan eğitimi almaya devam eder. Dil öğrenmeleri konusundaki bu hassasiyet, herhangi bir yabancı dil bilmediği için iş ilişkilerinde zorlanan baba Vehbi Koç'tan kaynaklanır. Hem çocukken aldıkları bu eğitimler hem de ilerleyen yıllarda tamamlayacakları

tahsilleri ile Vehbi Bey'in bu dileğini dört kardeş de yerine getirmiş olur.

UNUTULMAZ ÖPÜCÜK

Vehbi Koç, çocuklarını ne kadar çok sevse de onlara olan sevgisini açıkça göstermekten kaçınır. O da babasından öyle görmüştür. Bu nedenledir ki onları daima uykularındayken öper. Suna Hanım'ın daha sonra yazacağı anılarına göre babasının uyku dışında onu öptüğü ilk an, 1946 yılındaki bir hatıradadır: O yıl ablası Sevgi'nin duyma sorununun tedavisi için anne, baba ve küçük Sevgi Amerika'ya giderken, Suna da o unutulmaz öpücükle babaanneye bırakılır. Aradan dört ay geçip yurda döndüklerinde ise aile bambaşka bir Suna ile karşılaşır. O zamana kadar yemek yememek için elinden geleni ardına koymayan, ağzına aldığı lokmayı ise saatlerce yutmayan o çocuğu bir hayli kilo almış hâlde bulurlar. Bu ani değişimin yarattığı tedirginlik ile Suna hemen aile doktoru İhsan Doğramacı'ya götürülür. İhsan Bey'in teşhisi, bu küçük çocuğun ailesine olan sevgisinin adeta

bir yansıması olur. Doğramacı'ya göre ailesinin onu bırakarak uzaklara gitmesi ve uzun bir süre geri dönmemesi Suna'da büyük bir üzüntü yaratmış, hasret onu yıpratmış ve bu nedenle de kilo almıştır.

"ANNEMİN SEVGİ DOLU ELİ, BABAMIN ÖLÇÜLÜ DİSİPLİNİ"

Suna büyürken Vehbi Koç'un işleri onları İstanbul'a daha çok çeker. Sadberk Hanım'ın ailesinin İstanbul'da yaşaması ve Vehbi Koç'un İstanbul'daki iş fırsatlarını değerlendirme isteğiyle yaşamları üç ayrı evde geçer. Kış aylarında Ankara Yenişehir'deki Koç Apartmanı'nda otururlar. Havalarda ısınınca Keçiören'deki bağ evine giderler. Aylardan temmuz-ağustos olunca da ver elini İstanbul... Evler değişse de içindeki sıcaklık, mutluluk değişmez aslen. Bu üç evde de Suna Koç'un "sihirli eller" olarak tanımladığı Sadberk Hanım'ın sevgi dolu eli ve Vehbi Bey'in ölçülü disiplini kendisini hissettirir.

Dedelerinin ölümüyle babaanne ardından da enişterinin vefatı sebebiyle hala ve kuzenleriyle birlikte aynı evde yaşamayı sürdüren Vehbi Koç Ailesi, oldukça kalabalık hâle gelir. O günlerin kendisinde bıraktığı izleri ve kazandırdıklarını şu cümlelerle özetler Suna Kırar: "Çocukluktan itibaren kalabalık bir aile içinde büyümenin insana çok önemli değerler kattığına inanıyorum. Bizim kazancımız dayanışma ve paylaşma duygusuydu. Belirli bir yaşa gelince de bu duygular yaşamımda sorumluluk ve kişileri koruma ve kollama olarak tezahür etti."

Yıllar geçse de çocukluğunun geçtiği, içinde kanaatkârlık, aşırılıktan kaçınma ve "herkes gibi yaşama" ısrarı olduğunu söylediği o evleri hiç unutmaz. Şöyle der Suna Kırar: "Mekânlar, evler insan yaşamında iz bırakır. Bazen insan mekânları biçimlendirir bazen de mekân insanlara yön verir. Çocukluk yıllarım çok

zengin ailenin tevazu dolu yaşamıyla geçti. Oturduğumuz evler her zaman standartların üstünde oldu. Hatta çevresinde standartları belirleyen bir kriter olarak algılandı, ancak o evlerin içindeki yaşamlarda kanaatkârlık, aşırılıktan kaçınma ve 'herkes gibi yaşama' ısrarı vardı. Zenginliğin sınırlarının yaşama henüz yansımadığı bu yıllarda 'sosyete' sözcüğünün Vehbi Koç ve ailesi için kullanılması pek olanaklı değildi. Annemin ve babamın geçmişten gelen mütevazı ev hayatları, bizleri belirleyen önemli bir mihenk noktasıydı.

Çocukluğumun evlerini, mekânlarını ve yaşamını sevgi ve özlemle anıyorum. Ankara'da Keçiören'deki kır yaşamını ve Büyükdere'de Ankaralı dar çevremizden sonra yaşadığımız İstanbul'a özgü canlılığı hiç unutmuyorum. Zira kişiliğimi o mekânlara borçluyum."

OKULDA MİSAFİR BİR ÖĞRENCİ

Yıllar geçip okul yaşı yaklaştığında ise ablası Sevgi'nin okula başlamasıyla evde yalnız kalır Suna. Ablasıyla aynı anda okula gitmek konusunda ısrarcı olunca anne Sadberk Hanım, ilkokulun

Kalabalık bir aile içinde büyüyen Suna Hanım, her defasında o günlere duyduğu özlemi dile getirir.

Ablası Sevgi'yi yalnız bırakmayıp onunla okula gitmeye başlayan Suna, bir anda ilkokula başlamış olur.



baş öğretmeni Fikriye Okyay'a özel bir ricada bulunur. Buna göre Sevgi ile birlikte okula giden Suna'nın birkaç gün sonra hevesini almasıyla bu sevdadan vazgeçeceği öngörülür. Aslında öyle de olur. Zira küçük Suna yorulup sıkılmaya başlayınca okul macerasına ara verilir. Ta ki Fikriye Hanım'ın Suna'nın okula dönmesi yönünde aileye ısrarda bulunmasına kadar... Fikriye Hanım'a göre Sevgi ile okula gittiği süre içinde Suna pek çok şeyi zaten öğrenmiştir. Okula devam etmesi durumunda birinci sınıfı bitirmesi için herhangi bir engel

görünmemektedir. Dolayısıyla Suna Koç, birden gerçek bir okullu hâline gelir ve Türk Eğitim Derneği İlkokulu'nun misafir öğrencisi olmaktan çıkar. İlk öğretmeni Ragıba Kangal Hanım olur. Ragıba Hanım Suna ile ilgili şu notları tutmuştur: "Çok başarılı, ileri görüşlü, sıhhatli, devamlı." Ragıba Hanım'ın sonraki yıllarda Suna Koç ile ilgili hatıralarını paylaştığı şu cümleler ise onun insani yönden ne kadar hassas olduğunu ortaya koyar: "...Bir piknikte herkesten zorla birer köfte alıyormuş. Şikâyet ettiler. Anladım ki bir amacı vardı. Köfteleri bir

tabağa koydu ve uzaktan, bizleri özenle seyreden çocuklara verdi... Onları da aralarına davet ettiğini, gelmediklerini, üzüldüğünü, aralarında ayrılık olmaması gerektiğini söyledi. Çocuklara 'Biz kardeşiz' demiş."

Ragıba Hanım'dan "pekiyi" ile mezun olan Suna'nın bir sonraki durağı Arnavutköy Kız Koleji olur. Daimi yatılı olarak okula kayıt olur; bol arkadaşlı, bir o kadar da eğlenceli yıllar yaşar. Yaşı küçük olsa da daha o yıldan idealleri şekillenmeye başlar. Belki de en çok hayal dünyasından beslenir Suna. O yıllarda en çok etkilendiği ise Reşat Nuri Güntekin'in "Çalıkuşu" romanı olur. Suna Hanım kitabı ve kitabın kendisinde oluşturduğu derin duyguları şu sözlerle ifade eder: "Feride öğretmenin idealizmi düşlerimi süslüyordu. Onun gibi olmak istiyordum. Kolej'de orta 2. sınıfta okuduğum yıl, yaz tatilinde Kadırga İlkokulu'nda, gönüllü öğretmenlik yapmaya gittim. O okulda ülkenin yaşadığı sefaleti ve eğitimin içler acısı durumunu henüz çok küçük olmama rağmen bütün ağırlığı ile hissettim. Öğretmenlik özveri isteyen bir meslekti ve o uçarı ve ergenlik öncesi ruh hâlimle böylesi bir sevdanın bana göre olmadığını düşündüm ve vazgeçtim."

"Kolej'de orta 2. sınıfta okuduğum yıl, yaz tatilinde Kadırga İlkokulu'nda, gönüllü öğretmenlik yapmaya gittim. O okulda ülkenin yaşadığı sefaleti ve eğitimin içler acısı durumunu henüz çok küçük olmama rağmen bütün ağırlığı ile hissettim. Öğretmenlik özveri isteyen bir meslekti ve o uçarı ve ergenlik öncesi ruh hâlimle böylesi bir sevdanın bana göre olmadığını düşündüm ve vazgeçtim."

Eğitim hayatı boyunca başarılı bir öğrenci olan Suna Karaç, arkadaşlık ilişkilerine de önem verir.



Suna öğretmenlik sevdasından vazgeçse de Kadırga İlkokulu'nda yaşadığı o kısacık deneyim sonraki yıllarda aldığı kararları derinden etkiler. Eğitime önem verilmesi konusundaki kararlılığının temellerini o dönemde atar. Zaten sonrasında da Koç Topluluğu'nun sosyal sorumluluk anlayışı çerçevesinde eğitim meselelerine önem verilmesi yönünde eşine az rastlanır bir çaba gösterir.

"DAMARLARIMDA DELİ KAN"

Genç Suna eğitim hayatını başarılı bir öğrenci olarak sürdürür. Hazırlık 2'yi atlayarak orta okulu bitirir, liseye geçer. Bu hızlı geçişle beraber karşılaştığı



*Suna Kırac
kolej yılları
için "Gençliğin,
damarlarımdaki
o deli kanın,
delişmenlik
yıllarının hakkını
vermeyi de ihmal
etmedim" der.*

Suna Hanım'a göre hayatının en güzel dönemi kolej yıllarıdır.

Kitaplar daha da ağırlaşır, yaşından büyük olan bu kitapları özümsemek için çabalar. Aralarında Mine Cezzar-Cevat Çapan, Engin Cezzar, Halit Refiğ, Genco Erkal, Çiğdem Selışık gibi isimlerin bulunduğu arkadaş grubuyla tartışmalar yapar; şiirler, tiyatro ve filmler üzerine entelektüel sohbetler gerçekleştirir. Arkadaşı Çiğdem Selışık'ın deyiimiyle bu çevresi ile "bohem" bir hayat sürdürür.

Suna Koç okul yaşamı boyunca, daha çocukken kendisine yakıştırılan ciddiyetini korumaya devam eder. Ona göre bu dönemin özeti ise şöyledir:

"Derslerimde başarılıydim. Özellikle de fen derslerinde iyiydim. Grubumuzun bana sağladığı donanım sayesinde edebiyatta da parlak bir öğrenciydim. Ancak gençliğin, damarlarımdaki o deli kanın, delişmenlik yıllarının hakkını vermeyi de ihmal etmedim."

VEHBI KOÇ OKULUNA GİRİŞ

Hızla geçen kolej yılları Suna'nın hayatının en güzel yılları olur. Bu dönemin sonuna yaklaşıp üniversite konusu gündeme geldiğinde ise rotasını Amerika olarak belirler. Oraya gidip İşletme ve Finans okumak ister. Filiz Ofluoğlu tavsiye

mektubu verince Wharton School of Finance'den kabul alır. Dünyaca ünlü bu okul Suna Koç gibi bir öğrenci için çok doğru bir tercihtir. Ancak beklenmedik bir şey olur ve Vehbi Koç çok sevdiği kızının Amerika'ya gitme kararını onaylamaz. Vehbi Koç'un "Ben yaşılandım, sana hasret gitmek istemiyorum" sözleri Suna'nın üniversite planlarını rafa kaldırmaya yeter. Çok üzölür, çok ağlar... Suna Koç sonradan pişman olduğunu söylediği bu kararının ardından Vehbi Koç'tan hayatını değiştirecek şu sözleri duyar: "Benim tezgâhım en iyi üniversitedir. Seni ben yetiştireceğim."

İş hayatında bir "Koç kızı"

Türkiye'de modern anlamda ilk üst düzey iş kadınıdır Suna Kiraç... Henüz öğrenciyken "Zengin ailelerin kızları çalışmaz" ön yargısını, annesinin desteği ve babasının kararıyla kırar. 1960 yılında Vehbi Koç'un asistanı olarak başladığı, yıllar içinde yeni sorumluluklar aldığı, Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği'ne kadar uzanan iş hayatında Türkiye'nin sanayileşme yolculuğuna tanıklık ve öncülük eder. Koç Topluluğu'nda aile komitesinde, icra komitesinde, yönetim kurulunda görevler üstlenir. Güçlü vizyonu, çalışkanlığıyla, disipliniyle, inandığı değerleri sonuna kadar savunması ve problemlerin can damarına inmeyi başararak -başta kadın yöneticiler olmak üzere- herkes için rol model olur.



Suna Hanım, Koç Holding'deki deneyimlerinden "babasının kızı denilen fırtınalı bir denizde yaşadım" diye bahseder.

BİR TABUNUN YIKILMASI

1960 yılı, Suna Kırac'ın hayatında önemli bir milattır. Vehbi Koç'un teklifiyle, o yıl babasının yanında çalışma hayatına ilk adımını atar ve bu eşsiz okulun öğrencisi olur. Vehbi Koç'un vefat ettiği 25 Şubat 1996'ya kadar devam edecek olan bu okuldan, "Ben annemin sakin suları yerine, 'babasının kızı' denilen fırtınalı bir denizde yaşadım" diye bahsedecektir yıllar sonra...

İş hayatına adım attığı günler, Türkiye'de "Kadın evde oturur" anlayışının hâkim olduğu, nüfusun yarısını oluşturan kadınların toplam iş gücü içindeki payının ancak dörtte bire yaklaştığı bir dönemdir. Varlıklı aileler söz konusu olduğunda ise kız çocuklarının iş hayatında yer alması neredeyse tabudur. Ancak bu açıdan öncü bir vizyona sahip olan Vehbi Koç, farklı düşünmektedir. O günleri şöyle anlatır: "Eskiden zengin aile kızlarının çalışması hemen hemen ayıp bir şeydi. Biz bunu yırttık ve bu sorunu ortadan kaldırdık. Kız çocuklarının ticarethanelerde çalışmasını bir anane hâline getirdik. Bizden sonra herkes takip ediyor bunu."

Bu kararda, Vehbi Koç'un eşi Sadberk Hanım'ın da payı büyüktür. Suna Kırac, annesinin rolünden şu sözlerle bahseder: "Ankara'da erkek çocuklar daha önemliydi. Kız çocuklar ikinci planda gelirdi. Annem bu konuda son

derece ısrarcı olarak birtakım kararların alınmasında etkili oldu. Bizim çok iyi eğitim görmemiz, iyi yetişmemiz veya ileriki yıllarda da şirketlerde eşit pay sahibi olmamız açısından çok önemli bir unsura dikkat ederdi. Ailedeki en büyük sorunların kardeşler arası eşitsizlikten kaynaklandığını söylerdi. Bu konuda babama büyük baskı koydu. Üstelik bu zaman zaman bazı kişiler tarafından eleştirilen bir konuydu. 'Paraya pula mı ihtiyacınız var, ne münasebet sabahtan akşama kadar çalışıyorsunuz' diyenler olurdu. Fakat ikisi de bu konuda çok cesur davrandılar ve iş hayatına atılmamızda babamın kararı, annemin baskısı çok etkili oldu."

MERKEZ HAN'DA 19 YAŞINDA BİR KIZ

Takvimler 1 Ekim 1960'ı gösterirken bu önemli karar, Suna Kırac için hayata geçer. 19 yaşındaki genç kız, bir yandan eğitim hayatına devam ederken bir yandan da Koç Ticaret Anonim Şirketi'nin İstanbul Şubesi'nde işe başlar. 1938 yılında kurulan bu şirket, Koç Topluluğu'nu meydana getiren girişimlerin temeli ve gelişme merkezidir. Suna Kırac da gencecik yaşta, yıllar içerisinde küresel lige uzanacak olan bu yapıda "çekirdekten" yetişmeye başlar ve adım adım hayata hazırlanır.

İş yeri, Beyoğlu Merkez Han'da, eski bir binadadır. Suna Kırac'ın bu ofise dair ilk izlenimleri, Koç Topluluğu'nu bugünlere

"Ankara'da erkek çocuklar daha önemliydi. Kız çocuklar ikinci planda gelirdi. Annem bu konuda son derece ısrarcı olarak birtakım kararların alınmasında etkili oldu. Bizim çok iyi eğitim görmemiz, iyi yetişmemiz veya ileriki yıllarda da şirketlerde eşit pay sahibi olmamız açısından çok önemli bir unsura dikkat ederdi. Ailedeki en büyük sorunların kardeşler arası eşitsizlikten kaynaklandığını söylerdi. Bu konuda babama büyük baskı koydu."



Suna Kırac'a iş yaşamına atıldığı Koç Holding'de hiçbir zaman "Vehbi Koç'un kızı" olarak imtiyaz tanınmaz. Kendi gayretiyle ayakta durması beklenir.

*"İş hayatında
erkek kadın
ayırımı olmaksızın
değerlendirme
yapılıyor; en azından
Koç Topluluğu için
böyle olduğunu
söyleyebilirim... Eğer
yetenekliyse yönetici
kadrosunda kadınlara
daima yer veriliyor,
verilmeli de."*

getiren yoldaki zorlukları da anlatan güçlü bir yansıma sunar: "Şöyle bir atmosfer vardı: Babam tek başına bir odada. Toplantı masası onun odasında. Rahmetli Hulki Alisbah caddeye bakan odada, toprağı bol olsun Bay İsak de Eskinazis arka odada, babamın sekreteri, tek parmakla daktilo yazan Zehra Tekbaş ise penceresi olmayan bir oda değil, bir kovukta oturuyordu. Haşim İşcan diğer bir odada. Zehra Hanım'ın karşısında bir kovukta da ben oturuyordum. Bir de tuvalet vardı. Bütün bir kadro bir katın sakinlerini oluşturuyorduk. Biz kendimizi temiz pak bir binada oturuyor zannederken, ender olarak ziyaretimize gelen annem bir mezbelelikte oturduğumuzu söyleyince, kırık mermer basamaklar tamir edildi, tuvalet düzeltildi ve binaya bir asansör yaptırıldı. Allah razı olsun annemden, titizliği orada da kendini göstermişti."

VEHBI KOÇ'UN GAYRETLİ ASİSTANI

Genç Suna, bu mütevazı iş yerinde Vehbi Koç'un asistanıdır. Bütün gün gelen ve giden evraka bakar. Bu, yavaş yavaş sürece hâkim olmasını sağlar. Babasıyla birlikte tüm toplantılara girer, onun çalışma tarzını öğrenir, Topluluk içerisindeki farklı alanlar hakkında bilgi edinir.

İş ortamında, Vehbi Koç'un değerleri doğrultusunda, daha ilk günlerden itibaren ona bir "Koç kızı" gibi değil, normal bir çalışan olarak yaklaşılır. Suna Kırac anılarında ilk zamanlarından "Zehra Hanım işi geciktirince bana afra tavra yapıyordu. Çok meşgul olan Bay İsak yüzüme bakmıyordu" diye bahseder ve şöyle der: "Vehbi Koç'un kızı ayrıcalığı gösterilmiyor, stajyerlere dönük bütün beklentiler beni de ilgilendiriyordu. Öğrenmeyi seviyordum. Disiplinliydim.

Kaytarmak gibi bir şeyi aklıma bile getirmeden bana söylenenlerin en iyisini yapmayı önemsiyordum. Biliyordum ki Vehbi Koç'un kızı da olsanız, iltifat liyakate tabiydi. Ben de bu iltifata layık olmaya çalışıyordum."

Suna bu dönemde, bir yandan işleri öğrenirken bir yandan da akademik eğitimini sürdürür. Boğaziçi Üniversitesi'nde öğrenimine devam ederken, gelecekte iş yaşamına katkı sağlayacak dersleri seçmeye özen gösterir. İş idaresi, muhasebe gibi dersler alır. Bilanço okumayı öğrenir. Vehbi Koç'un ricasıyla iş yerinde de İsak de Eskinazis, onun "muhasebe öğretmeni" olur. İsak de Eskinazis, "yıl sonunda depolardaki civataları bile saydırmasıyla" ün yapmış bir "usta"dır. Bilgisini, deneyimini öğrencisine ince ince aktarır. Bütün bunlar, Kıraç'ın yıllar içerisinde mali konularda usta bir yönetici hâline gelmesini ve kendisinden "Çok iyi bilanço okur" diye bahsedilmesini sağlayacaktır.

BABASININ KIZI

Koç Ticaret Anonim Şirketi'nde çalışırken, daha ilk günlerde Vehbi Koç'un iş yapış şeklini öğrenmeye başlar. Ablası, Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Semahat Arsel, yıllar sonra bunu şöyle anlatır: "Suna, Vehbi Bey'le çok yakın çalıştığı için onun çalışma sistemini öğrendi. Ne, nasıl kontrol edilir, nasıl karar verilir, hem Vehbi Bey'den hem de onun etrafındaki yöneticilerden öğrendi. Suna'nın alma kabiliyeti fevkalade kuvvetlidir. Onlardan hakikaten kendini yetiştirecek, kendine anahtar olacak noktaları aldığını tahmin ediyorum."

Suna Kıraç, büyük bir dikkatle babası Vehbi Koç'u örnek alır. Onun gibi her toplantıya mutlaka hazırlıklı gider. Şirket içi birçok farklı kaynağı kullanarak elindeki bilgileri çifte denetime tabi tutma alışkanlığı kazanır. Genç olmasına rağmen, babasının işe erken gelme ve

geç çıkma ilkesini uygulamaya çalışır. Dakik olmaya büyük özen gösterir. İşlerin akışını dikkatle takip eder. Alıcı ve talepkârdır. Başarılı olmak için çok çaba sarf eder.

Daha sonra anılarında, babasının iş hayatındaki yaklaşımının şekillenmesine dair katkısından şöyle bahseder: "Kurucumuz Vehbi Koç'la çok yakın çalışmış olmanın bana büyük katkıları oldu. İş disiplininde, sorumluluk taşımakta, değerlerimize sahip çıkmakta hep kendisini örnek aldım."

Yıllar içerisinde Vehbi Koç'tan aldığı özellikler daha da belirgin hâle gelecektir. Onun gibi Topluluk bünyesindeki her şirketle ilgili ayrıntılı bilgiye sahip olmayı çok önemser, detayları sorup takip eder. Not tutarak toplantıları kaydeder.

Babası gibi, iş ortamında ilişkilerinde ciddi ve mesafelidir. Duygular yerine rasyonel aklı ön plana çıkarır. Her konuya sorgulayıcı şekilde yaklaşır. Koç Topluluğu'nun ilke ve değerlerine üst düzeyde bağlılık gösterir: Bu doğrultuda siyasetçiler karşısında mesafeli ve eşit durur, ibadet yaşamını mahrem tutar.

"Kurucumuz Vehbi Koç'la çok yakın çalışmış olmanın bana büyük katkıları oldu. İş disiplininde, sorumluluk taşımakta, değerlerimize sahip çıkmakta hep kendisini örnek aldım."

Suna Kıraç iş yaşamı boyunca babası Vehbi Koç'u örnek alır. Onun dikkat ettiği hususlara dikkat eder, çalışma sistemini benimser.



*"Biliyordum ki Vehbi Koç'un kızı da
olsanız, iltifat liyakate tabiydi. Ben de bu
iltifata layık olmaya çalışıyordum."*

*Suna Kır   1960 yılında iş
hayatına atıldığı Koç Holding'de
yıllar içinde farklı fonksiyonlarda
görev alarak önemli başarıların
altına imza atar.*

Mali konularda da Vehbi Koç'u örnek
alır. Eğitim, kültür ve sanat alanında
Türkiye'nin geleceğine yatırım yapmayı

bir görev olarak kabul edip büyük
katkılar sağlarken kurumsal ve kişisel
harcamalara dikkat edilmesi konusunda
 evresine sık sık uyarılarda bulunur.

ARTAN SORUMLULUKLAR

Koç Holding  eref Başkanı Rahmi M.
Koç'un " ok  alı kan, disiplinli, mesafeli,
vefalı, inandığı değerleri sonuna kadar
savunan, problemlerin can damarına
inmeyi başaran çok özel bir insandır"
diye bahsettiği Suna Kır  'ın bu
 zellikleri edinmesinde, yıllar boyu
Topluluk içerisinde farklı fonksiyonlarda
görev almasının da payı büyüktür.

1963'te Koç Holding'in kurulmasının
ardından Vehbi Koç, Rahmi M. Koç,
Bernar Nahum ve Hulki Alisbah'la birlikte
holdingin ilk Yönetim Kurulu'nun beş
 yesinden biri olur. 1965'ten itibaren beş
yıl boyunca holdingin genel sekreterliği
görevini yürütür.

1970 yılında İsak de Eskinazis, Bernar
Nahum ve Ziya Bengü'yle birlikte Rahmi
M. Koç'un başkanlığında oluşturulan
Koç Holding İcra Komitesi'ne girer.
Gene 1970 yılında Koç Holding Personel
ve İdari İşler Departmanı Başkan
Yardımcılığı görevini üstlenir. 1974 yılında
holdingin insan kaynaklarından sorumlu
yöneticisi olduktan sonra, terfi ve liyakat
konularında grup şirketlerine standartlar
getirmeye, topluluğun kurumsal kimliğini
g  lendirmeye öncülük eder.
Bu yıllar, Suna Kır  'ın insan kaynakları
konusunda önemli bir deneyim
biriktirdiği, yönetici seçme ve
değerlendirme konusunda ustala tı ı
dönemdir. Sonraki yıllarda, daha üst
pozisyonlara geldiğinde bu birikim, ona
Çok yardımcı olacaktır.





Suna Kırac, 1980 yılında, daha sonra icrada ve üst yönetimde eklenen yeni görevleriyle birlikte 2010 yılına kadar sürdüreceği Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği görevini üstlenir.

MODERNLEŞMEDE ÖNCÜ ROL

Suna Kırac, sorumlulukları arttıkça, Topluluğun dünyanın ve Türkiye'nin yaşadığı değişime uyum sağlaması konusunda da rol üstlenir. Gerekliğinde babasının desteğini almak için onu sıkıştırmaktan geri durmaz. Çabası da takdir görür ve çoğunlukla karşılığını bulur.

Filiz Ofluoğlu ile birlikte bütün Koç şirketlerinin aynı muhasebe sistemini benimsemesi konusunda ısrarcı olurlar. "Eskiler" bu konuda dirense de Vehbi Koç'un desteğini arkalarına alarak gerekli dönüşümü hayata geçirirler. Suna Kırac'ın babasına, "Yeni bir arabaya mı, yoksa hurdaya çıkmış bir arabaya mı sahip olmak istersiniz?" sorusunu yöneltmesi ve Vehbi Koç'un da "yeni araba" yanıtını vermesi, bu dönüşümün başlamasında anahtar rol oynar.

Kırac'ın modern yaklaşımı ve Rahmi M. Koç'un dünyadaki gelişmeleri yakından takip etme anlayışı sayesinde Koç Topluluğu, çağın gereklerine paralel olarak birçok önemli yeni adım atar.

YENİ BİR DÖNEMEÇ: 1980'LER

Türkiye'de yeni bir ekonomik modelin kapısının aralandığı 1980 yılı, Suna Kırac'ın iş hayatında da bir dönüm noktasıdır. O yıl, daha sonra icrada ve üst yönetimde eklenen yeni görevleriyle birlikte 2010 yılına kadar sürdüreceği Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği sorumluluğunu üstlenir. "Modern anlamda üst yönetimde yer alan ilk Türk iş kadını" olarak anılan Kırac'ın bu sıfatı, artık iyice perçinlenmiştir.

Türkiye'de 1960'lar ve 1970'lerdeki ithal ikamesine dayalı ekonomik model, 1980 yılından itibaren yerini dışa açık büyüme modeline bırakır. Bu, aynı zamanda yerli sermaye için montajdan ana sanayiye geçiş sürecinin başlangıcıdır. Artık 20 yıllık iş deneyimi kazanan Suna Kırac, daha önce ticaret ve inşaat sektörlerinde güçlü olan Koç Topluluğu'nun imalat sanayisine girerek eşik atlamasında önemli katkılarda bulunur.

Koç Topluluğu bu yıllarda büyük bir dönüşüm geçirir, yepyeni bir döneme girer. Artık gündemde yeni yatırımlar,

yurt dışına açılmak ve büyümek vardır. Yurt içinde önemli bir büyüklüğe ulaşan Topluluk artık gözünü Avrupalı dev şirketlerle rekabete dikmiştir ve adeta başka bir boyuta sıçramanın eşiğindedir. Suna Kırac, bundan büyük heyecan duyar, gelecekteki değişimi ve bunun gereklerini çok iyi görür.

"EN ETKİLİ 25 KADIN" LİSTESİNDE

80'li yılların ikinci yarısında, Kırac'ın Türkiye iş dünyasında ağırlığı giderek artmaya başlar. 1987 yılına gelindiğinde, "Türkiye'nin En Etkili 25 Kadını" listesinde yerini alır. Kendisine "Etki sahibi olmak nasıl bir duygudur? Kişiliğe ne gibi katkıları var?" diye sorulduğunda yanıtı şöyle olur: "Etki sahibi olmak, insanın kendi kendisine saygısını ve güvenini artıran bir duygudur. Kişiliği büyük ölçüde olumlu yönde geliştirir, ancak bu ölçüsü çok iyi ayarlanması gerekli bir reçetedir. Kişi kendisini olduğundan daha etkili sanmaya başladığı an, çevresince sayılan fakat seilmeyen bir kişi olur."

Listeyi hazırlayan dergide yer alan röportajda, "Belli bir başarı elde etmenin bedeli var mıdır?" sorusunu ise şöyle yanıtlar: "Her zaman kendi ölçülerim içinde başarılı kişileri tartmaya, kuvvetli ve zayıf yönlerini tahlil etmeye çalışırım. İnancım odur ki kişiler başarılı ise hayatta bir yere gelmişlerse boşuna değildir. Kimse boş yere bir yere gelemmez. Bunun ödenmesi gerekli bir bedeli vardır. Alın yazısı bazı kişileri kısa yoldan başarılı yapabilir, zirveye getirebilir. Ancak zirvede uzun kalabilmek ve başarılı olmak, kurallarına göre oynanması gereken bir oyundur. Severek ve isteyerek çalışmadan başarılı olunamaz."

İŞ DÜNYASINDA KIRAC'IN ALTIN YILLARI

Suna Kırac, severek ve isteyerek çalışmaya devam eder. 1990'lar, onun iş dünyasındaki altın yıllarıdır. Koç Topluluğu'nu uluslararası alana taşıyacak

adımlar atılır, yatırımlar yapılırken, güçlü vizyonuyla bu süreçte o da yerini alır. 90'lar Türkiye iş dünyası için de yeni bir dönemecin eşiğidir. 1996'da başlayan Avrupa ile bütünleşme süreci ve Gümrük Birliği'ne katılım, dışa açık büyüme modelinde önemli bir milattır. Bu süreç, başta beyaz eşya ve otomotiv sektörlerinde faaliyet gösterenler olmak üzere Türk şirketlerini Avrupalı devletler ile teknoloji ve fiyat rekabetiyle karşı karşıya bırakacaktır. Yerli markaların bunun üstesinden gelip gelemeyeceği önemli bir sorudur.

1996 yılında bir ekonomi dergisine verdiği röportajda Suna Kıraç, Koç Topluluğu'nun bu konudaki iddiasını net şekilde ortaya koyar: "Türkiye beynelmilel ligde bir oyuncu olacaksa bu kurumlar sayesinde olacak. Sony Japonya'nın temsilcisi, Mercedes Almanya'nın... Bugün bir Arçelik, bir Tofaş da Türkiye'nin temsilcisidir. Planlarımızı önümüzdeki yoğun sise göre değil, ilerideki parlak ufuklara göre yapıyoruz."

Kıraç'ın uluslararası alandaki iddiası, ünlü Bilderberg toplantılarında da kendini gösterir. Dünya çapında etkin siyasi liderlerin yanı sıra iş dünyası, basın-yayın ve akademi çevrelerinin en önde gelen temsilci ve uzmanlarının bir araya gelmesiyle yapılan bu yıllık, özel toplantılarda Rahmi M. Koç'tan sonra o da katılımcı olur. Dünyadaki değişim ve gelişmelerin tartışıldığı, geleceğe dair vizyon çizilmesine önemli katkısı olan bu toplantılara katılımı, Türkiye'nin tanıtım ve hedefleri açısından milli görev gibi değerlendirir. Hatta bazı kritik konularda bizzat rol de üstlenir. Bilderberg'in önemli katılımcılarından olan Fiat'ın sahibi Agnelli Ailesi, Türkiye'nin Avrupa Birliği sürecinde, Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı ve İtalya'nın eski Başbakanı Romano Prodi'nin görüşlerini doğrudan Suna Kıraç ile paylaşır. O da Dişişleri'ni bilgilendirerek AB Komisyonu

ile Türkiye arasında gelişebilecek olası bir krizi önler.

ARÇELİK'İN ÖZGÜCÜYLE YÜKSELİŞİ

1994 yılında yönetim kurulu başkanlığını üstlendiği Arçelik, Suna Kıraç için özel bir önem arz eder. "Türkiye sanayisinin amiral gemisi" olarak değerlendirilen kuruluştaki, üretim sürecini yakından takip eder. Şirkette raporlama sistemini geliştirir. Servis oranlarını izleyerek müşteri memnuniyetinin korunması konusunun altını çizer. Kapasite

Suna Kıraç, yönetim kurulu başkanlığını üstlendiği Arçelik'te kritik kararların altına imzasını atar. Onun döneminde yapılan yatırımların da etkisiyle Arçelik sektörünün en önemli oyuncularından biri hâline gelir.

artırmanın ve teknoloji geliştirmenin önemini vurgular. Yönetimi sırasında gerçekleştirilen teknolojik yatırımlar, kapasite artırımları ve kaliteyi yükseltme çalışmaları, Koç Holding'in sonraki yıllarda Arçelik ve Beko markalarıyla dünya çapında bir üretici durumuna gelmesine zemin hazırlar.

O dönemde Arçelik'e Avrupa'nın en büyük beyaz eşya üreticilerinden birinden ortaklık teklifi gelir. Suna Kıraç bu teklife karşı çıkacaktır. Bir ekonomi dergisine verdiği röportajda bu konudaki vizyonunu şu sözlerle anlatır: "Biz beyaz eşyada öyle bir büyüklüğe geldik ki herhangi bir yabancı ortakla beraber gitmemiz, menfaatlerimizde çelişki yaratma noktasına ulaştı. Bundan sonra bizden daha küçük olanları satın alarak büyüebiliriz. Zaten dünyada bu sektörde 110 adet oyuncudan satın almalar ve birleşmelerle, geriye 24 tane büyük oyuncu kaldı. Biz de aralarındayız."

Ortaklık teklifini getiren yabancı şirket daha sonra bir başka Türk şirketi ile ortaklığa gider. Buna rağmen Arçelik'in liderliğini koruması, Suna Kıraç'ın



Suna Kıraç, Arçelik'teki başarısıyla iş dünyasına, kendi gücüne dayanarak büyüme konusunda özgüven aşılar.

haklılığının kanıtı olur. Yıllar içerisinde Arçelik ve Beko'nun yurt dışında kurduğu fabrikalarla dünya liderleri arasına katılmasında, Suna Kırac'ın o dönemki vizyonunun büyük payı vardır. Kırac, böylelikle Türkiye'deki iş dünyasına, kendi gücüne dayanarak büyüme konusunda özgüven aşılar.

O yıllarda Koç Topluluğu Dayanıklı Tüketim Grubu Başkanı olan Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Solakoğlu, alınan kararın sonuçlarını yıllar sonra şu sözlerle yorumlar: "Türkiye'nin ilk sanayi kuruluşlarından biri, o gün, yabancı sermayeyle birleşmiş olsaydı, Türk sanayi, öyle zannediyordum ki o günden kendine olan güvenini kaybedecekti."

Aynı dönemde Arçelik'te yönetici olan ve daha sonra Koç Holding Dayanıklı Tüketim Grup Başkanlığı yapan Hasan Subaşı da aradan uzun süre geçtikten sonra, buna paralel bir değerlendirme yapar. Kendisinin o dönemde Arçelik'in yabancı bir şirkete azınlık hissesi satmasını savunduğunu, bu noktada Suna Kırac ile farklı düşündüklerini belirterek şunları söyler: "Yabancı şirketlerle yapılan görüşmelerde onların kontrolü almadan bir destek vermeyeceklerini gördüğüm zaman Suna Hanım'ın haklı olduğunu gördüm, ki dayanıklı tüketim, beyaz eşya benim ihtisas sahamdı. Buna rağmen Suna Hanım marka değerlendirmesinde benden daha uzağı görebilmiş ve zaman içinde haklı olduğunu ortaya koyarak bizi o yöne çekmiştir."

TATLI-SERT, DİSİPLİNLİ İŞ İNSANI

Suna Kırac, her zaman ciddi, disiplinli bir iş insanı profiline sahiptir. Kendisi nasıl en küçük detayı atlamıyorsa, yöneticilerin de işe aynı şekilde yaklaşmasını bekler. Yazılı iletişimi çok önemser. Zaman zaman yöneticilere gönderdiği metinlerde sert uyarılarda bulunmaktan geri durmaz. Cengiz

Sadberk ve Vehbi Koç Ailesi'nin dördüncü çocuğu olarak dünyaya gelen Suna Koç'un (Kırac) çocukluğundan (duruşu, bakışı, gözlemlemesi) ile hayâtı ciddiye alan bir insan olacağı belliydi. Nitekim öyle de oldu. İlkokul ve Amerikan Kız Koleji'ni (bugünkü Robert College) başarıyla bitirdikten sonra eğitime devam etmek planıyla Wharton School of Economics'e başvurur ve gelen "acceptance" a sevinerek planlar yapmaya başlar. Vehbi Koç ve Sadberk Koç günlerce düşünüp taşınırlar. Sonuçta Vehbi Koç "Benim Okulum" "Wharton School of Economics"ten daha önemli bir okul diyerek Suna'yı kendi yanında iş hayatında yetiştirme kararı alır. Sevgi de Beyoğlu'nda Bürokur şirketimizde, Behçet Osmanağaoğlu'nun yanında çalışmaya başlar. *O devirde Türkiye'de varlıklı ailelerin kız çocuklarının çalışmaları pek usûlden değildi.* Dolayısıyla Vehbi Koç yeni bir atılım gerçekleştirmiş olur.

Koç Ticaret Grubu Ankara'dan İstanbul'a taşınmış, Beyoğlu'nda satın alınan Merkez Han'da ofis açmıştı. Kadrosu Türkiye'nin en organize, kaliteli kadrolarından biriydi. Ancak henüz Vehbi Koç'un hayal ettiği gibi kurumsallaşamamıştı. Vehbi Koç yurt dışını, ABD'yi inceleyiyor, oradaki şirketlerin kurucularının devamlılıklarını nasıl sağlayabildiklerini merakla izliyordu. İşletmelerde organizasyon konusu önemliydi. En doğru yolu bulabilmek amacıyla Vehbi Koç kızı Suna Koç ile birlikte Amerika'ya, Ford şirketine giderek, kendilerine bir işletmecilik, yönetim uzmanı önermelerini rica eder. Sonuçta Dr. Truenfels isminde bir uzman getirilerek şirketlerimiz denetlenip ve re organize olmaya çalışılır. Suna Dr. Truenfels'in önerilerini yakından izler ve uygulanması ve en doğru şekilde kurumsallaşabilmemiz için emek sarfeder.

Diğer taraftan da VKV'nin İcra Komitesi Başkanı olarak eğitim kurumlarımızla yakından ilgilenip, başarılı olabilmemiz için bürokrasi ve diğer engellerle cebelleşir. Büyük özveri ve iyi niyetlerle giriştiğimiz eğitim projelerinde (Koç İlköğretim Okulu ve Lisesi, Koç Üniversitesi, TEGV, Anadolu'da yapılan 16 ilköğretim okulu vb) Koç Ailesi'ne ve bilhassa Suna'cığıma çektiirilen sıkıntıları, haksız, yersiz engellemeleri ailece affedemiyoruz. Suna'nın sağlığını insafsızca etkiledi.

Canım kardeşim yarattığı eserlerle daima anılacak, önümüzdeki kuşaklara ışık tutacak.

Semahat Arsel

Solakoğlu o dönemi anlatırken "Suna Kırac'ın holdingin kapısından girdiği andan itibaren ayrı bir disiplin düzenine geçildiğinden" bahseder. İş konusundaki bu disiplinli tavır, sıra insan ilişkilerine geldiğinde ise farklılaşır. Onunla yakın çalışma fırsatı bulan asistanı Ender Bağcıvan'ın "Sert görünen bir insandır ama aynı zamanda çok yumuşaktır. Çabuk duygulanır." yorumu, Kırac'ı sadece basından tanıyanlar için şaşırtıcı olabilir. Kendisi de babası ile benzerliklerini ve farklılıklarını anlatırken

"Ben katı değilim. Babam bazı konularda çok katı" der.

İnsan kaynakları alanında uzun süre görev almış bir yönetici olarak ihtiyaç olduğu anlarda orta yolu bulmayı her zaman başarır. Profesyonel, ciddi iş kadını profiline diğer yüzünde, aynı zamanda düşünceli, çalışma arkadaşlarının sıkıntılarına özenle yaklaşan, onları kişisel hayatlarında desteklemekten geri durmayan, şefkatli bir insan vardır.

"Rahmetli Suna'cığım en küçüğümüzdü. Çalışkan, düzenli, müthiş sistematigi olan bir iş kadını, fevkalade özverili bir anne ve olağanüstü bir ești. Rahmetli Babamız Suna'nın görüşlerine çok kıymet verir ve onu dinlerdi. Fiziki sağlığı maalesef uzun sürmedi. Yaptıkları defalarca yazıldı, çizildi ve dolayısıyla onun için söylenen güzel sözlere ilave etmek zor. Nur içinde yatsın. İpek'ciğim ve İnan'cığıma ecir sabırlar diliyorum."

Rahmi M. Koç

KURUMSALLAŞMA VİZYONUNUN DİKKATLİ TAKİPÇİSİ

Yarım asrı aşan süre boyunca vizyonuyla çok değerli katkılarda bulunduğu Topluluğun geleceği, Suna Kıraç'ın en fazla önem verdiği konular arasındadır. Daha 1972 yılında Vehbi Koç'un gelecek için çizdiği kurumsallaşma yöneliminin en güçlü takipçilerinden biridir Kıraç...

1993 yılında verdiği bir röportajda bu konudaki yaklaşımını şöyle ifade eder: "Kurumsallaşma bir inanç ve felsefe meselesidir. Türkiye'de de yurt dışındaki örneklerini gördüğümüz gibi fevkalade iyi yetişmiş, dünya ölçüsünde rekabet edebilecek profesyoneller yetişmeye başladı. Dolayısıyla işlerini çağdaş yönetim sistemleriyle yönetiyorlar. Şunu söyleyebilirim, Koç Holding kurumsallaşma açısından büyük aşama kaydetmiş gruplardandır. Kurumsallaşma

büyük ölçüde gerçekleştirilmiştir." Koç Topluluğu, bu anlamda Türkiye'de iş dünyası için de örnek olur. Bir dünya şirketi olmaya doğru evrilirken, yönetim yapısı da dünyadaki yönetim sistemleri dikkate alınarak yeniden biçimlenir.

Koç Topluluğu'nun 80. yılı için yaptığı değerlendirmede, gelineen noktayı Kıraç şöyle değerlendirir: "Topluluk olarak bugünkü konumumuza; dünya oyuncusu statüsüne, çalışan, güçlü, iyi eğitilmiş ve kendilerini sürekli geliştiren, yenileyen çalışanlarımız, bizimle aile gibi bütünleşmiş bayi teşkilatımız, ürün ve hizmetlerimize güvenen Türk halkı sayesinde ulaşılmış bulunuyoruz. Topluluğumuz, bütün faaliyet alanlarında çalışanların özverili çalışmalarıyla büyümeye ve ilerlemeye devam ediyor."

85. YILDA İKİ ÖNEMLİ MESAJ

Koç Topluluğu'nun 85. yılının kutlandığı 2011'de Bizden Haberler dergisine gönderdiği mektupta Suna Kıraç, şu değerlendirmeyi yapar: "Vehbi Koç'un en büyük arzusu Koç Holding'in devamlılığının sağlanmasıydı. Bu bayrak üçüncü nesille beraber bugüne kadar başarıyla taşındı. Gençlerin kendilerinden sonra bayrağı devredecekleri profesyonel kadroyu en iyi şekilde hazırlamaları ve seçmeleriyle Koç Topluluğu'nun devamlılığı sürecektir."

Kıraç'ın mektubundaki bir diğer önemli mesaj, toplumsal cinsiyet eşitliği üzerinedir. Türkiye'de iş dünyası için bir idol olan Kıraç, şunları yazar: "Bugün Türk kadını üniversite giriş sınavlarında erkeklerle aynı koşullarla yarışabiliyor, başarılı olabiliyor. İş hayatında da erkek kadın ayırımı olmaksızın değerlendirme yapıyor; en azından Koç Topluluğu için böyle olduğunu söyleyebilirim... Eğer yetenekliyse yönetici kadrosunda kadınlara daima yer veriliyor, verilmeli de."



Koç Ailesi'nin birlik ve beraberliği profesyonel yaşamda da âhenk içinde devam eder.



Koç Topluluğu'nun en kritik dönemlerine liderlik eden isimlerden biri olan Suna Kırac, özellikle kadınlar için başarılı bir örnek olur.

IDOL İŞ İNSANINDAN TAVSİYELER

Suna Kırac, kadınları her zaman cesaretlendirir. Kendi sözleriyle, "Kadın yöneticilerin en büyük özellikleri, yararlı ve güçlü yönleri, içgüdülerinin kuvvetli olması, insan tanımak ve tartmakta yüksek vasıflı olmalarıdır. Estetikirler, sabırlıdırlar, mali konularda hassas ve güvenilir kişilerdir. Kadınlar bir müessese için değerli varlıklardır." Daha 1976 yılında, Bizden Haberler için kaleme aldığı bir yazıda bu değerın Topluluk içerisinde nasıl algılandığını şöyle anlatır: "Koç Topluluğu'nda kadınlar değişik üretim ve hizmet dallarında çalışmaktadırlar. Üstlendikleri görev ve ücretler bakımından erkeklerden ayrıcalıkları yoktur. Toplumumuzun çalışma anlayışına göre çalışan kadınlarımıza, yukarı ve sevk idare kademeleri ve kilit mevki görevleri her zaman açıktır."

Kırac buna rağmen iş dünyasında "kadın yöneticilerin, erkeklerin kurdukları

"Kadın yöneticilerin en büyük özellikleri, yararlı ve güçlü yönleri, içgüdülerinin kuvvetli olması, insan tanımak ve tartmakta yüksek vasıflı olmalarıdır. Estetikirler, sabırlıdırlar, mali konularda hassas ve güvenilir kişilerdir. Kadınlar bir müessese için değerli varlıklardır."

yönetim anlayışı içinde başarılı olmak için çok çalışmaları gerektiğini" sık sık hatırlatır. 85. yıl mektubunda, üst seviyelerde yönetici olarak çalışacak kadınlara şu tavsiyelerde bulunur: "Olanakları içinde en iyi eğitimi almalarını, çok ve ciddi çalışmalarını, güvenilir olmalarını, inandıkları fikirleri savunmalarını, boş zamanlarından ve özel hayatlarından fedakârlık etmelerini tavsiye ediyorum. Bunların yanı sıra toleranslı, sabırlı, risk alma ve görevlerinde karar verebilme yeteneklerini de geliştirirlerse en

üst seviyede yer almalarını hiçbir şey engelleyemez." Onun verdiği cesaret ve vizyonla, iş dünyasında üst pozisyonlarda yer alan kadınların sayısı her geçen gün daha da artıyor. Koç Topluluğu da, hem Türkiye'de hem de yurt dışında toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki yaklaşımıyla, kadın çalışanlara sunduğu fırsat eşitliğiyle örnek gösteriliyor. Suna Kırac'ın öncülük ettiği yolda her geçen gün Türkiye'den daha fazla sayıda kadın yönetici, gösterdikleri başarılarla uluslararası arenada yerlerini alıyor.

Suna'ya yaşamak

Hepimiz gibi Suna Kır  'ın da hayatında unutulmaz dönüm noktaları vardır. Bir tanesi, tüm duvarlarını indirerek İnan Kır  'a "Evet" dediğ i ve hayatını onunla birleştirmeye karar verdiğ i an; diğ eri ise kızları İpek'i kucağ ına alıp göz göze geldiğ i, artık onsuz olamayacağ ına kanaat getirdiğ i zamandır. Bir an daha var ki unutmak ne mümkün! O an ki tam da yaşamının en verimli çağıında artık ne yapacağ ını değ il de neler yapamayacağ ını anlatan doktorunu dinlediğ i an... Tüm mutlulukların üzerine kara bulut gibi     en o kötü habere inat Kır   Ailesi birbirlerine daima güç, kuvvet ve yaşama sevinci vermeye devam eder. Suna Hanım'ı hayata bağ layan aslında derin bir bağ lılıkla bezedikleri, birbirlerine sirmsıkı sarıldıkları mutlu aile tablosu olur.

*Suna Kır   'ın
anılarını anlattığı
"  mr  nden Uzun
  deallerim Var"
adlı otobiyografisi,
ailesine verdiği
kıymeti özetleyen şu
atıfla başlar:
"Beni yaşatan
  pek'e, Beni(mle)
yaşayan   nan'a..."*

  NAN'LA KESİŐEN YOLLAR

Yaşamı güzelleştiren rastlantılar vardır; geleceği hiç bilmediğimiz ve hatta bazen tahmin edemeyeceğimiz bir yöne doğru   eker. Suna Koç'un   nan Kır   'la tanışması da böyle bir rastlantıyla olur.

O sıralarda   stanbul'da çalışan, bir yandan   niversite eğitimine devam eden Suna Hanım'ın hayatının merkezinde işi yer alır. Evlilik için talipleri çıksa da onlar için "Vehbi Koç'un kızı" olmaktan başka bir anlam ifade etmediğini düşünen Suna Hanım adayları tanımak için zaman dahi ayırmaz. Bu durum anne Sadberk Hanım'ı telaşlandırırsa da birlikte çalışarak kızını daha yakından tanıyan Vehbi Koç'ta aynı etkiyi yaratmaz. Vehbi Bey, Suna Hanım'ın gelecekte yapacağı evliliğe dair daha rahat bir tavır sergiler.

Tam da o sıralarda Koç Topluluğu'nda çalışan ve Suna Hanım'ın tarifiyle; "karizmatik, sözü sohbeti dinlenen, düzgün biri" olan   nan Kır   , arkadaşı olduğu Rahmi M. Koç vasıtasıyla Suna Hanım'la karşılaşır. Ankara Palas'ta yenen akşam yemeğinin ardından Suna Hanım'ı dansa davet eden   nan Bey,

red cevabı aldığında kızarak salonun bir köşesine gidip oturmayı tercih eder. Suna Hanım'ın bu aksi cevabına karşın "Vay bu kızı alacak adamın hâline" diye düşünür. Ondan etkilenmiş, bu nedenle de reddedilmenin verdiği derin üzüntüyü iliklerine kadar hissetmiştir.

Sonrasında ise araya mesafeler girer.   nan Bey hem dil öğrenmek hem de ekonomi eğitimi almak için Londra'ya yerleşir. Kısa bir süre sonra ise Koç Topluluğu'nun Otoyol fabrikasını satın almasıyla, Bernar Nahum tarafından bu fabrikanın genel müdürlüğüne uygun görülür. Bernar Bey'in uzun uğraşları sonucu ikna olur ve yurda döner.

Suna Hanım yıllar önce o dansı reddetse de bir yandan da göz ucuyla   nan Kır   'ı izlemeden edemez.   nan Kır    da zaten ondan hiç vazgeçmemiştir. Bir süre sonra holdingdeki bir iş toplantısında yolları yeniden kesiişir. Masanın farklı taraflarında otururlar. Suna Hanım toplantıya yine fırtına gibi girer.   nan Bey'in getirdiği öneriyi de hiç beğenmez. Ancak Kır    bu gerilimden bile kendine göre anlamlar çıkarır: "Bana kafa tutar h  liyle çok beğendim.

*Suna Hanım ilk
izlenimlerine göre
"karizmatik, sözü
sohbeti dinlenen
düzgün biri" olarak
tarif ettiği   nan Bey
ile bir ömrü birlikte
geçirir.*



'Efendim siz otomobilciler ve lastikçiler zaten ukalasınız' gibi bir hırsla içeri girdi ve hırpalamaya kalktı. Çok hazırlıklı olduğum için kendimi hırpalattırmadım ama o an o hırsı ile değişik bir gözle bakmışım ki 'Vay, fena değil Vehbi Koç'un bu küçük kızı, güzelmiş" dedim."

Otoyol fabrikasının genel müdürü sıfatıyla yaklaşık üç yıl sadece iş ilişkisi yürütürler Suna Hanım'la. İş hayatı içinde konulan sınırlar, iş yaşamı dışında bir araya geldiklerinde de etkisini hissettirmeye devam eder. İnan Kıraç'ın açıklıkla belirttiği ilgisini Suna Hanım önceleri görmezden gelir. Çünkü İnan Bey'le iki farklı dünyanın insanı olduklarını düşünür: "Ben çılgın, İnan ise düzgün, olgun bir adamdı" diyen Suna Kıraç, duygularını şu şekilde açıklar: "Sanki peri masallarındaki prensi bekliyordum. İnan ise ayakları yerde, gerçekçi bir yapıya sahipti. Belirli bir yaşa gelmiş, hayat ona hanyayı konyayı öğretmişti. Bir de meslek yaşamım ve

sorumluluklarımla, İnan arasında bir denge kuramıyordum. Babamın yanında çalışan bir kişiyle birliktelik kurmam söz konusu bile olamazdı."

Zaman geçer... Suna Hanım'ın aklındaki tüm bu sorulara ve ön yargılara rağmen İnan Kıraç ile Suna Hanım, bir gün Tepebaşı'nda bir pastanede buluşma kararı alır. Bu daveti yapan taraf ise Suna Hanım'dır. Amacı ise bellidir, her ne kadar çekimser olsa da İnan Bey'i tanımak istemektedir. Zira İnan Bey o sıralar başarılarıyla Vehbi Bey'in dikkatini çekmiş, Suna Hanım da evde istemsizce Otokoç'taki İnan'dan daha sıklıkla bahseder olmuştur. Ancak büyük buluşmanın olacağı gün Suna Hanım nedendir bilinmez "İnan, nasıl olsa bekler" rahatlığıyla iş arkadaşlarıyla lafa dalar. Ama işler sandığı gibi gitmez. "Şımarık, zengin kızı çağırırdı ama kâle bile almadığı için unuttu" düşüncesini aklından çıkaramayan ve bekletilmeye tahammül edemeyen

Suna Hanım'ın, İnan Bey'le tanışmasından sonra hayatındaki en önemli dönüm noktalarından biri kızları İpek'in aileye katılması olacaktır.





*Suna Kır  'a göre
İnan Bey'le ilk
buluşması Kerime
Nadir romanlarından
bir sahneyi andırır.*

İnan Kır  , büyük bir öfkeyle, Beyoğlu Merkez Han'da çatı katında bulunan Suna Hanım'ın ofisine gider. "Benimle olan randevunuzu unuttunuz galiba" sözlerindeki "siz" vurgusu İnan Bey'in sinirlendiğinin en net göstergesidir. Suna Hanım İnan Bey'in haklı çıkışını, "Ne olur, sen git, ben şimdi geliyorum" sözleriyle dizginlemeye çalışır. Ofis dışında gerçekleşen bu buluşma Suna Kır  'ın benzetmesiyle tıpkı Kerime Nadir romanlarından bir sahneyi andırır. Konuşmanın o an, ofiste değil de dışarıda yapılmak istenmesinden cesaret alır İnan Bey. Eğer Suna Hanım ofis dışında konuşmak istiyorsa bu kesinlikle işle ilgili bir mesele değildir zira. Artık Suna Hanım'ın da duygularından emin olarak konuşmasına şu sözlerle başlar: "Yeter artık benimle oynamayın. Ya bugün yüzük takarız ya da bu iş burada biter" der. Suna Hanım'ın bu tavır karşısındaki ilk sözü, "Acele etmesen" olur. Çünkü bu ani kararı aileye bildirdiğinde tepki almaktan korkar. Ancak İnan

Bey ısrarcıdır. Nişanlılık sürecinin birbirlerini tanımaları için avantajlı olduğunu dile getirir. Buradan sonrasını Suna Hanım şu sözlerle anlatır: "Artık geri dönüşü olmayan, kapris ya da şımarıklık kaldırmayacak bir noktada olduğumuzu hissettim."

O gün Suna Hanım, annesi Sadberk Hanım ve ablası Semahat Arsel ile buluşacaktır. İnan Kır  'a, "Sen de oraya gel, konuyu anneme a  alım" der. İnan Bey o heyecan ile yüzük almak için avans   eker ve buluşmanın gerçekleşeceği Divan Otel'e doğru yola çıkar. O esnada toplantı h  linde olan Sadberk Hanım ve Semahat Arsel otele satın alınacak perdelerle ilgili fikir alışverişinde bulunmaktadır. Yanlarına yaklaşan İnan Bey'in aklında ise kuyumcular kapanmadan yüzük almak vardır. İnan Bey dayanamayıp Semahat Hanım'ın kulağına, "Biz evlenmeye karar verdik, bugün yüzük takacağız" der... Semahat Hanım'ın yüksek sesli tepkisi ise yüz gülümseten

*"Sanki peri
masallarındaki prensi
bekliyordum. İnan ise
ayakları yerde, gerçekçi
bir yapıya sahipti.
Belirli bir yaşa gelmiş,
hayat ona hanyayı
konyayı öğretmişti. Bir
de meslek yaşamım
ve sorumluluklarım la,
İnan arasında bir
denge kuramıyordum.
Babamın yanında
  alışan bir kişiyle
birliktelik kurmam söz
konusu bile olamazdı."*

"İnan yaşamımdaki en güzel hediye idi. Onun varlığı ile yaşamım daha anlamlandı. Çok mutlu ve uyumlu bir aile yaşamı kurduk. Birbirimizi kırmadık. İş yaşamındaki farklı konumuz ve rollerimizi evimize taşımadık. Bugün ise İnan benim için bambaşka bir değer kazandı. Çünkü yaşadığım bütün zorluklar, sıkıntılar ve hastalık sürecinde yanımda o vardı. Ondan güç aldım ve ona hep İnan'dım."

cinstendir: "Ay, anne, bunlar bugün nişanlanmaya karar vermişler!" Suna Hanım o anki duygularını şöyle ifade eder: "Yanaklarımın kızardığını bugün bile anımsıyorum. Ailenin o kılı kırk yaran, ölçülü ve hesaplı geleneklerine bütünüyle aykırı bir tavrın kahramanı olmuştum. Annem tüm bilge hâli ve hazır cevaplılığı ile şunu söylemişti: "Herhâlde torunlarımızın evleneceğini de gazetelerden okuyacağız, her şeyin bir adabı vardır."

"BİRBİRLERİNE YAKIŞIYORLAR"

Sadberk Hanım biraz sitem biraz da kızgınlık dolu bu cümleleri sarf etse de gençleri kırmaz ve toplantının ardından hep birlikte Koç Ailesi'nin evine doğru yola çıkarlar. Sadberk Hanım gençlerin yemeğe çıkmasını uygun görür, zira bu esnada Vehbi Bey'e konuyu açacaktır. O akşam "Çocuklar kendi aralarında anlaşmış" sözleriyle konuyu Vehbi Bey'e aktarır, karşılığında ise "Hayırlısı olsun, birbirlerine yaklaşıyorlar, Allah mesut etsin" cevabını alır. Bu ani kararın onaylanmasıyla birlikte kız isteme hazırlıkları da hız kazanır. O dönemde Koç Topluluğu'nun Otomotiv Grup Başkanı olan Can Kırar, kardeşi İnan Bey için kız isteme görevini üstlenir. Büyükdere'deki evde gerçekleşen merasimde Vehbi Bey kızı Suna Hanım'ın İnan Bey'le evlenmesine izin verir. Ancak şu sözleri söylemeden de edemez: "Suna'nın İnan'la evleneceği şeytanın bile aklına gelmezdi."



Suna Hanım, şaşaalı bir düğün yerine sade bir tören istese de bu mümkün olmaz. O dönemin en görkemli düğün törenlerinden biri gerçekleşir.

"UÇARI" KIZIN DÜĞÜN HAZIRLIKLARI

Sıra nişana ve diğer ritüellere geldiğinde Suna Hanım kendi deyimiyle uçarılığını ortaya koyar. Önce, "Nişan istemiyorum" der. Suna Hanım'a göre kına gecesi de gereksizdir. O kadar telaşın içinde oldukça gergin günler yaşayan Suna Hanım, kına gecesi yapılırsa konukların yanına çıkmayacağını dile getirir. Ancak gece başlayıp son erene kadar da en çok eğlenen yine kendisi olur. Düğün konusu da ayrı bir soruna dönüşür. Aile geleneğine göre bu genç çiftin yeni yılın ilk perşembesi evlenmesi uygun görülür. Gençler ise şaşaalı bir düğün yerine daha sade bir organizasyon için hazırlık yapmak isterler. Ancak bu istek

de reddedilir, çünkü söz konusu Koç Topluluğu olunca davetli listesi bir hayli uzundur. Hâl böyle olunca da oldukça görkemli bir düğünün gerçekleşmesi kaçınılmaz olur.

VEHBI KOÇ'U AĞLATAN DÜĞÜN

Hazırlıklar tamamlandığında ilk düğün 11 Ocak 1968'de İstanbul'un önde gelen otellerinden Hilton'da gerçekleşir. O gün ateşi yükselen İnan Kırar, fabrika doktorunun yaptığı iğne sayesinde ayakta durabilir. Dönemin çok önemli isimlerinin ve cemiyet hayatının önde gelenlerinin ağırlandığı, toplam 1500 kişinin katıldığı gecede kimsenin unutamadığı, özellikle de Suna Hanım'ın

belleğinde ayrı yeri olan bir an yaşanır ve Vehbi Bey duygularını daha fazla saklayamayarak ağlamaya başlar. Suna Hanım, "Törende yaşamım boyunca hiç unutamadığım anım babamın ağlamasıdır" der. Çünkü hem kendisine hem de abisi ve ablalarına çocuklukları boyunca sevgisini göstermekten çekinen, onları kucağına dahi almayan Vehbi Bey, ilk kez duygularını bu kadar açık bir şekilde ortaya koyabilmiştir. Suna Hanım o anla ilgili şu sözleri söyler: "Bir evladın sevildiğini en çok hissettiği anın anne babasının en çok üzüldüğü an olması hayatın bir çelişkisi olsa gerek."

Bu büyük düğün sonrası kendi arkadaş çevrelerinin katıldığı dört-beş farklı yerde, neredeyse bir hafta süren kutlamalar yaparlar. Kutlamalar bittiğinde ise istikamet tatil yeri değil iş yerleri olur. Zaten bu işkolik çifte de böyle bir balayı yakışır!

İPEK'Lİ HAYAT

Takvimler 1984 yılını gösterdiğinde aileye katılan İpek'le tüm sevinç ve heyecanların anlamı da değişir. Kıraç çiftinin kalbi artık sadece birbirleri için değil İpek için de atar. "Kızıl saçlı, keman kaşlı, hokka burunlu, gül dudaklı ve şeker bir kız" olan İpek'e adını babası verir. İnan Bey, kızının "çetin ceviz" dediği eşi Suna Hanım'a benzememesi için bu ismi seçer. Ancak kaderin bir cilvesi olsa gerek, "Huyu suyu İpek gibi olsun" diyerek koyduğu bu isme karşılık İpek tamamen annesine benzer.

Suna Kıraç, İpek Hanım'ı babası Vehbi Koç'un prensipleri doğrultusunda yetiştirir. Vehbi Koç'a göre daktilo kullanmayı bilmek, araba kullanmayı öğrenmek, en az bir dil konuşmak ve memleketin her tarafını gezmek gerekmektedir. İpek Hanım da bu şartlar doğrultusunda gereken tüm desteği alır, sıra memleketi gezmeye gelince de Ankara'dan başlayarak, Konya'yı, sahil şehirlerini ve Güneydoğu Anadolu'daki



Suna Kıraç'a göre düğünündeki en unutulmaz an babası Vehbi Koç'un ağladığı zamandır. Kıraç o anlar için, "Bir evladın sevildiğini en çok hissettiği anın anne babasının en çok üzüldüğü an olması hayatın bir çelişkisi olsa gerek" demiştir.

Kıraç çifti, "kızıl saçlı, keman kaşlı, hokka burunlu ve gül dudaklı" kızları İpek'le mutluluklarını katbekat artırır.

illeri gezer. Yolu bir gün de Bitlis'e düşer. Bitlis'de gördüklerinden, yaşlılarının bulunduğu olumsuz koşullardan öylesine etkilenir ki doğum gününde kendisine verilecek hediyeler yerine, kendi adına bir eğitim birimi açılmasını ister. İşte Türk Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın Anadolu Hisarı Eğitim Birimi bu dileğin bir sonucu olarak kapılarını açar. Bir başka deyişle İpek Hanım sadece kişiliği, kararlılığı, inadı ve yaşam felsefesiyle değil, eğitim konusundaki

hassasiyetiyle de annesi Suna Hanım'a benzer. İpek Kıraç ise annesini örnek alışını şu sözlerle anlatacaktır: "Annem, ömrü boyunca en büyük şansının 'Vehbi Koç Üniversitesi'nde okumak' olduğunu söylerdi. Benim en büyük şansım ise bu üniversiteden yetişen bir anne ile yine aynı çatı altında yıllarını veren bir babanın kızı olmak oldu."

SUNA KIRAÇ SUSMAZ, GÖZLERİYLE KONUŞUR!

Takvimler 1996 yılını gösterdiğinde Suna Kıraç yaşamının diğer yarısının başladığından habersizdir. Henüz 55 yaşında iken, kariyerinin zirvesinde, ideallerinin ise daha başında iken önceleri önemsemediği ufak tefek sağlık sorunları yaşamaya başlar. Vehbi Koç'un vefatından kısa bir zaman sonradır, iş yükü artmıştır. İş dünyası için ise kaotik bir dönemdir. Suna

“Annem, ömrü boyunca en büyük şansının 'Vehbi Koç Üniversitesi'nde okumak' olduğunu söylerdi. Benim en büyük şansım ise bu üniversiteden yetişen bir anne ile yine aynı çatı altında yıllarını veren bir babanın kızı olmak oldu.”

İYİ Kİ VAROLDUN SUNA!

Sevgili Suna,

Hayat yolunda yürümeye devam edenler, zaman zaman arkalarına bakarak yaşadıkları kimi güzel, kimi anlamlı, bazısı ders alınacak olayları hatırlamak isterler. Bu anılarla yeniden maziye döneceklerini umarlar. Sana bu mektubu yazarken ben de aynı umuda kapıldım, otuz yılı aşmış olan dostluğumuzu örgüleyen, bazen didişmeli, bazen inatlaşmalı ama her zaman saygılı ve sevgi dolu beraberliğimizi anımsadım. 1967 yılının Eylül ayında, Büyükdere'ye bir baba edasıyla gelerek, Sadberk Hanım ve Vehbi Bey'den seni İnan'a eş olarak istediğim zamanki duygularımı hiç unutmadım! İşte bir kayınpeder edasıyla başlayan, sonra sıcak bir çalışma arkadaşlığına yönelen ilişkimizden küçücük bir olayı bu vesileyle sana hatırlatmak istedim! Yıl 1988 ! Artık Nakkaştepe'deyiz. Koç Holding'in Fındıklı'daki binası, zaman içinde (ama anılar dışında) eskimiş, her yönüyle çağ dışı kalmıştı. Bu yüzden Nakkaştepe'ye taşındığımızda kendimizi cennete gelmiş sanmıştık! Hele üst yönetimdeki arkadaşlarımızın keyiflerine diyecek yoktu! Bürolarımızın yanında duşlu birer dinlenme odası bulunuyordu. Otuz yedi yıllık bir didinmeden sonra benim bir dinlenme odasına sahip olmam İnci'yi de sevindirmişti. Şimdi sana şu bizim “öğlen uykusu” hikâyesini tekrar anlatmayacağım... Hani Vehbi Bey'in sık sık tavsiye ettiği ve benim de ilk denememde senin engel olduğun “Öğlen Uykusu” olayını!...

*

Sevgili Suna,

Bu küçük anılar demetini senin de çok sevdiğini bildiğim “Küçük Prens”in bir yorumuyla tamamliyorum: “Yıldızlar bütün insanlardır! Ama her insan için aynı değildir. Yolcular için yıldızlar yol göstericidir. Ötekiler için yalnızca gökyüzündeki pırıltılardır. Bilim adamları için her biri incelenecek sorunlar demetidir, iş adamları için birer zenginliktir. Ama bütün yıldızlar sessizdir. Bir gün sen, yalnızca sen yıldızlara herkesten farklı sahip olacaksın. Çünkü yıldızların birinde SEN yaşayacaksın.”

*

Yaşadıkça seni daima SEVGİYLE anacağım !

Can Kırac

15 Eylül 2020

Hanım hastalık belirtilerini öncelikle bu gündeme bağlar; yoğun stres altındadır. Önce sesi kısılır. Ardından gündelik hareketlerinde zorluklar yaşamaya başlar. Yapılan tahlillerde herhangi bir olumsuzluk göze çarpmaz. 1997 yılında, yine ailecek gittikleri kayak tatilinde parmaklarındaki uyuşukluğu fark eder. Ancak bunu da soğuk havaya yorar. Türkiye'ye dönüşte tetkikler tekrarlanır, ancak yine bir aksilik görünmemektedir. 1998 yılında ise artık konuşmasındaki farklılıklar iyiden iyiye hissedilmeye başlar. Aynı yıl şubat ayında, İnan Kırac'ın mide ameliyatı için gittikleri Amerika'da yeniden muayene olmak ister. Önce tahliller yapılır, ardından da biyopsiye geçilir. Sonuçları almak için doktorun karşısına oturduklarında ise hiç duymak istemeyecekleri o cümleleri duyarlar: “Hastalığınız ne yazık ki ALS!” Cümlelerin başındaki “ne yazık ki” ifadesi sonucun iyi yönde olmadığını açık açık ortaya koysa da Kırac Ailesi cümlelerin devamını duymak ister: “Kötü bir hastalık. Kötü olmasının nedeni, hâlen bir ilacı yok ve hastalığın nedenini de bilmiyoruz.” Duydukları her kelime onları biraz daha umutsuzluğa düşürür. Doktor hastalıkla ilgili detayları vermeye devam eder: ALS (Amyotrophic Lateral Sclerosis) “motor nöron” adıyla anılan bu hastalık merkezi sinir sistemindeki motor hücrelerin (nöronların) kaybıyla ortaya çıkıyor. Hücrelerin kaybolmasıyla, kaslarda zaaf ve erime başlıyor. Kaslardaki erime ellerde ya da bacaklarda, ağız yutak bölgesinde, dilde başlayabiliyor ve sürekli yayılıyor. Konuşma ve yutma güçlüğünü, solunum yetersizliği takip



Suna Kiraç, hastalıkla mücadele ettiği süre boyunca ailesinin desteğini her zaman yanında hissediyor.

ediyor. Bu aşamada göğüs kaslarının çalışmaması nedeniyle makineye bağlı nefes alınması mümkün hâle geliyor. 3 ila 5 yıl içinde solunum cihazına bağlanılacak hâle geliniyor, 7 yıl içinde ise hasta yaşamını yitiriyor.

Tüm bu acı gerçeklerle o anda yüzleşen Suna ve İnan Kiraç büyük bir üzüntüyle birbirlerine sarılarak ağlamaya başlar. Odadan çıkıp otellerine döndüklerinde ise önce kardeşlerini durumdan haberdar eder Suna Kiraç. Üzüntüsünü belli etmemeye çalışsa da başarılı olamaz, Sevgi Gönül'le konuşurken hıçkırığa hıçkırığa ağlar. Haberi alan Rahmi M. Koç ise teşhisin doğruluğundan şüphelerini şu sözlerle dile getirir: "İnanmadım. Önce bunlar yanlış teşhis koydular dedim. Yakıştıramadım da..."

Yurda döndüklerinde ise oturup beklemek istemez İnan Kiraç. Sonraları, "Amerika'daki doktorlar çok gaddardır. O gaddarlıkların tümünü kullandılar" diyeceği görüşmeleri bir

bir gerçekleştirir. Önce New York'ta Dr. Rowland'la görüşülür. Teşhis yine aynıdır. Sonra rota Fransa'ya çevrilir. Dr. Meneinge de meslektaşlarıyla aynı görüştedir.

Kendisinden ne kadar saklanmak istense de bu süreçte İpek Hanım da olan bitenden haberdar olur ve annesi için yaşadığı kaygıları anımsar: "Sanki içime doğmuş gibi hep anneme derdim, 'Bu kadar çalışma hasta olacaksın' ve nedense bundan dolayı her gece annemlerin yanında yatmaya çalışırdım."

Teşhisin ardından bir yıl geçmiştir ve Suna Kiraç, holdingde çalışmaya devam etmektedir. Bir gün bilgisayarına şu notu düşer: "Bir yıldan beri hastayım. Bu yıl 1 Şubat'ta fevkaalede ağır ve ciddi bir teşhis kondu. ALS veya motor neuron. Adı ne olursa olsun ciddi ve beyinle adaleler arasında bir nevi kontak olduğu için yavaş yavaş veya hızla kasların hareketi yok oluyor.

New York'taki doktorun 700 dolara söylediği güzel havadis (!). 9 ay gibi kısa bir sürede konuşamayacağım, nefes alamayacağım, yutamayacağım, yemek yiyemeyeceğim, yazamayacağım. Bu hâllere gelince nasıl besleneceğim ve bilgisayarda nasıl yazacağımı öğreten bir kursa gitmek. Tabii tamamen yıkıldım. Tanrı'ya dua ettim ki o hâllere düşmeden bu işin bitmesi için."

Doktorun söylediği her aşama bir bir gerçek olur. Önce konuşmasındaki zorluk kendini iyiden iyiye belli eder. Bir yerden sonra artık yazıyla kendini ifade etmeye başlar. Sonraki aşama ise ya yürüyememek ya da nefes alamamaktır. İnan Kiraç, Suna Hanım'ın her anında yanında olur. Onun hayatını kolaylaştırmak için elinden geleni yapar. Onun hassasiyeti şu cümlelerinde kendisini gösterir: "Sabahleyin ondan önce kalkıp muslukları hafif açmam lazım ki o kolay açabilsin. Diş macununu hazırlamam lazım ki sıkıldığı vakit macun çıkabilsin. Onun arzusu nedir, ne

Suna Kır  , hastalığının etkisiyle tüm duygularını kelimelerle olmasa da anlamlı bakışlarıyla anlatmayı sürdürür.



  nan Kır  : "Suna'nın her Şeyini okuyabilrne imk  nım var.        o gözlere baktığım vakit mutlu mu,   zg  n m  , kızını mı özlemiş, yemek mi yemek istiyor, su mu   mek istiyor hepsini fark edebiliyorum."

yapmak istemektedir, neden rahatsız olur, niçin onun yapılması lazımdır, niçin ona dikkat edilmiő  olması lazımdır. Onun gibi yaő amanız lazım, onun gibi hissetmeniz lazım ki onun üzerindeki bazı yükleri alasınız."

Takvimler 14 Ağ ustos 2000'i g  sterdiğ inde Suna Hanım aniden nefes almakta zorlanmaya baő lar. Aile hazırlıklıdır. Doktorların tavsiyesiyle alınan ve elle   alıő an solunum cihazı evde hazırdr.   nan Bey, hiç beklemeyen eő inin solunum kapasitesini ölçer. 90 olması gereken değıer 80'dir, yani Suna Hanım'ın hemen hastaneye ulaő tırılması gerekmektedir. O günlerde 13 yaő ında olan   pek'i uyandırır. Suna Hanım'ın sedyeye yatırılarak uzaklaő tırılacakken dönüp son kez odasına bakması   pek Kır  'ın gözünden kaçmaz. Suna Hanım tüm bunlar olmadan eő inden önemli bir ricada bulunmuő tur: "Makineye bağ lanmak istemiyorum!" Bu talebinin yerine getirileceğ inden emin olan Suna Hanım'ın, bir daha d  nmeyeceğ ini düőündüėü evine vedası olur bu.



Suna Kır  , hem kendi hem de "Ankaralı bir ailenin"   yk  s  n   "  mr  mden Uzun İdeallerim Var" adlı kitabında anlatır.

"BENİ BIRAKMA"

Suna Hanım o gece hastaneye kaldırıldığ ında Kır   Ailesi de kritik bir eő iktedir artık. Zira nefes alabilmesi için birlikte yaő amak istemediğ i o makineye baė lanmıő tır bile. Ancak   pek'e göre annesinin dünyadaki görevi

henüz bitmemiő tir.   pek'le daha çok iőçi vardır. Daha onu mezun edecek, evlendirecektir. Tereddüt etmeden hastanede annesinin yanına girerek "Beni bırakma" der. Annesinin   pek'i kırması mümkün değıildir. Ona, "Tamam" der. O günü   pek Kır   Ő u sözlerle özetler: "O gün benim annem olmuő tu, arkadaő ım olmuő tu. Benim için yaptı. O gün baő ka bir boyuta geçtik."

Gerçekten de o günden sonra Kır   Ailesi artık baő ka bir boyutta y  dı. Suna Kır   için eő i ve kızı artık en önemli odak noktasıyken,   nan ve   pek Kır   için de sadece Suna Hanım vardır. Tatillerini, yolculuklarını artık yeni yaő amlarına göre planlarlar.   pek Hanım bir tek sözüyle, onun için yaő amaya devam eden annesine minnet duyar, onunla kendi yaő amına dair her Şeyini paylaő ır. "Ben annemle dertlerimi paylaőımaya baő ladım, bir derdim olduğıunda ona gitmeye baő ladım, yaő adıė ım her Şeyi anlatmaya baő ladım. Amerika'dayken fotoğ raflar   ekip anneme getirmeye baő ladım. Ben de a  ıldım bir açıdan ve

kendi hayatımı paylaşmaya başladım. Ne zaman annemin bazı şeyleri benim için yaptığını gördüm, ben de kendimi ona göstermeye başladım” der. Annesini yaşatmak için de elinden geleni yapar İpek Kır  . ALS ilacını bulabilmek ümidiyle biyoloji okur. ALS laboratuvarında staj yapar. Ümidini hiç yitirmez. “Biyoloji okumam, anneme fiziken yardım edebileceğim tek yön.        oturup izlemek dışında başka hiçbir şey yapamıyorum. Sanki tek katkım biyoloji olacak gibi geliyordu. Ben de denedim demek istiyorum. Sanki yeterince deneyemiyormu  um gibi geliyor.”

  nan Kır   da eşine öylesi bir a  kla bağlıdır ki yaşamını Suna Kır  ’a göre yeniden düzenler. Hastalığına rağmen mücadeleden vazgeçmeyen, yarım bıraktıklarını tamamlamak ve kızına verdiği sözü tutmak isteyen eşine bu süreçte bir kez daha açık olduğunu söyler.

Rahmi M. Koç’a göre i  ini gücünü bırakıp tamamen Suna Hanım’la meşgul olan   nan Bey, altından heykeli yapılacak bir eştir, Semahat Arsel’e göre ise “kocaların   ahı”dır.

Bu      kişilik aile için belki de hayatlarının en derin sohbetleri sadece sesle, kelimelerle değil, gözlerle yapılır artık. Suna Hanım tüm duygularını kelimelerle olmasa da anlamlı bakışlarıyla anlatır.   nan Bey, Suna Hanım’ın sessizliğe b  r  nd     dönemi   u c  mlerle anlatır: “Suna gözleriyle konuşuyor. Suna’nın her şeyini okuyabilme imk  nım var.        o gözlere baktığım vakit mutlu mu,   zg  n m  , kızını mı özlemiş, yemek mi yemek istiyor, su mu içmek istiyor hepsini fark edebiliyorum.”

  pek Kır   ise annesinin bakışlarından duygularını anlayabildiğini söylüyor: “Mutlu olunca daha bir canlı ve diri

bakıyor. Mutsuz olunca da gözünün i  ine bile bakmıyor.        aklı Allah bilir nerde. Mutsuz olunca annemle bir komünikasyon kurmak çok zor. Bazen karşısına geçip güldürmeye çalışıyorum. Bazen işe yarıyor, çok şanslıysak gülüyor, gözlerinden anlaşılıyor. Annem şu an hepimizi gözleriyle idare ediyor.”

Gerçekten de hastalığının büyük bir bölümünde gözleriyle konuşarak h  kimiyetini sürdürür Suna Kır  . Onların birbirlerine duydukları sevgi, doktorun öngörüsü olan “7 yıllık”   mr  n çok ötesine geçer. O sevgi ki Suna Kır  ’ı ailesi ve idealleri için daha uzun yıllar yaşatır.

Suna Kır  ’ı doktorların   ng  rd     s  reden daha uzun yaşatan belki de bu      kişilik ailenin birbirine duyduğu sevgi olur.

Suna Kır  , hiç istemese de kızı   pek için makineye ba  lı yaşamayı kabul eder.





Suna'nın Gözleri
belgeseli

Suna Kır  'ın hayat öyküsü tüm i   insanlarına, kadınlara, gençlere,
bu memleket için bir şeyler yapmak isteyen herkese ilham verir.
Onun öyküsüne daha yakından şahit olmak için "Suna'nın Gözleri" ve
"Kutup Yıldız  -Sönmeyen Kılavuz" belgesellerini izleyebilirsiniz.



Kutup Yıldız  -
Sönmeyen Kılavuz
belgeseli



Bir ömre sığan başarılar, bir ömrü aşan idealler

İş dünyasında bir rol model... Bir eğitim gönüllüsü... Bilime inanan bir akılcı, estetiğe düşkün bir sanatsever, çocuklara ve geleceğe inanan bir idealist, mücadeleden asla yılmayan cesur bir savaşçı... Suna Kır   ... Ömrü boyunca ideallerinden vazgeçmeyen, pek çok kişiye ilham veren bir liderdi o. Hayata geçirdiği birçok kurumla, dokunduğu yüz binlerce   ocuk ve genç ile silinmeyecek bir iz bıraktı.

Suna Kıraç
kendisinden
bahsederken
"misyonunu bulmuş
şanslı kişilerden biri"
olduğunu söyler.
Gerçeğe dönüştürmeyi
başardığı idealleri
onun bu tanımının
ne kadar da doğru
olduğunu bizlere
gösterir.

Suna Kırac yoğun iş temposuna rağmen her koşulda eğitim konusuna zaman ayırır. Koç Okulu da bu uğraşlarının gurur verici sonuçlarından biri olur.



SONSUZLUK MEŞALESİ

Hayatta bazı insanlar vardır. Siz belki hayalini bile kuramazken, peşinden milyonlarca insanı sürükleyecek işlere imza atarlar. İdeallerini gerçeğe dönüştürmeye cesaret ederler. Onlar için atılan her küçük adım, uzun bir maratonun başlangıcıdır. Çocukların yüzlerini güldürür, gençlere inanır, onların sınırları aşmasına olanak sağlar, ülkelerinin geleceğine ışık tutarlar. Üstelik bu ışık o kadar güçlüdür ki adeta bir sonsuzluk meşalesi gibi yanar, yandıkça herkesin yolunu aydınlatır.

"Eğitim gönüllüsü" Suna Kırac da işte bu meşaleye sahiptir. Onun azmi, disiplini, eğitime duyduğu büyük inanç; bu ülke için, bu ülkenin geleceği olan çocuklar için çok kıymetlidir. Çünkü Suna Kırac, bir ülkenin geleceğini inşa etmek için eğitimin önemine inanır. "Ne olacak bu memleketin hâli demekle, memleketi yönetenleri kıyasıya eleştirmekle bir yere varılamayacağını" çok iyi bilir. Çözümün bir parçası olmak gerektiğine bütün benliğiyle inanır. Bu yüzden de hayatı boyunca eğitim alanında elini taşın altına

koymaktan hiç korkmaz. Korkanları
yüreklendirir, öncülük eder ve ilklere
imza atar.

İdeallerini gerçekleştirmek için büyük sorumluluklar alır, inat eder, yorulur, kırılır ama asla vazgeçmez. Onun azmi bugün Türkiye'nin en önemli eğitim kurumlarının, sivil toplum hareketinin temellerinin atılmasına olanak sağlar. Hiç kuşkusuz bu temeller Suna Hanım'ın azmi ve idealleri kadar sağlam olur.

VEHBİ KOÇ VAKFI: EĞİTİM SEVDASI BAŞLIYOR

Suna Kırac daha çocukken eğitim alanında başarmak istediklerinin sinyallerini verir. O nedenle Vehbi Koç Vakfı'nın bu alandaki çalışmalarını vakfın kuruluşundan itibaren ayrı bir özenle takip eder. Vehbi Koç Vakfı'nın hem kuruluşunda hem de kuruluşundan sonra attığı tüm adımlarda büyük bir emek verir. "Ekonomik zorluklar aşılar, siyasi krizler çözülür. Ancak çocukları harcanmış bir toplumu yeniden onarmak mümkün değildir" diyerek, eğitimle, sanatla, bilimle yoğrulan, modern ve refah bir ülke hayaliyle elini taşın altına koymaktan çekinmez.

Suna Kıraç vakıf çatısı altında başlayan gönüllülük yolculuğunda babası Vehbi Koç ile birlikte çok büyük sorumluluklar alır ve bu sorumlulukların altından başarıyla kalkar.

Hatta vakfı o kadar sahiplenir ve çalışmalarını içtenlikle yürütür ki Vehbi Koç vakfın resmî senedine şu ibareyi koydurur: “Suna Kıraç hayatta olduğu ve istediği sürece Vehbi Koç Vakfı’nın icra komitesi başkanlığını yapacak.” Vehbi Koç’un bu kararında elbette kendisinin ardından kızı Suna Kıraç’ın da bu konularla ilgileneceğine dair derin inancı yatar. Suna Kıraç da bu inancı boşa çıkarmaz ve Vehbi Koç Vakfı’nda İcra Komitesi Başkanı ve İdare Heyeti Üyesi olarak görev yapar.

SUNA KIRAÇ'IN EĞİTİMDE İLK SOMUT ADIMI: KOÇ LİSESİ

Suna Kırac, Vehbi Koç Vakfı'nın tüm çalışmalarında aktif olarak yer alırken gönlündeki "eğitim" ateşi iyiden iyiye harlanır. Vakfın daha somut projelerle eğitim alanına öncülük etmesi gerektiğini düşünür. Evet vakıf o güne dek yurt, kütüphane, okul gibi pek çok tesisi tamamlayarak resmî kurumlara devreder ama bu kez Suna Kırac'ın aklından geçen şey farklıdır. Kırac, artık "işletmecî vakıf" olarak hareket etmek ve eğitimde sürdürülebilir işlere imza atmak istemektedir. Yaptığı bir konuşmada eğitimin önemine şu sözlerle dikkat çeker: "Çok değişik günlerde yaşıyoruz ve bütün bu sorunların altında eğitim eksikliği yatıyor. Dolayısıyla eğitim çok önemli. Bizler de bu noktaya gelebildiysek düzgün eğitim aldığımız için ve ekibimizi berrak düşünen kafalarla kurduğumuz için oldu. Dolayısıyla 21. yüzyıla ancak iyi eğitilmiş kafalarla gelebiliriz ve Avrupa ile bütünleşmemizi ancak düzgün yetişmiş gençlerle sağlayabiliriz. Hepimiz bunun bilincinde olmalıyız."

Suna Kırac bu fikirden hareketle, eğitim modelinin nasıl olması gerektiği konusuna kafa yormaya başlar. Amacı, "öğrencilerini dünyaya hazırlayan, rekabetçi ve nitelikli bir içeriğe sahip" bir eğitim kurumunu hayata geçirmektir. Bunun için ilk gerekenin "dil eğitimi" olduğunun da bilincindedir. İşte bu temel prensiple bir Koç Okulu kurmak fikrinin tohumları atılır. Bu tohum, 21 Ocak 1985 yılında yabancı dilde eğitim veren bir lise kurulması kararıyla filizlenir ve 21 Eylül 1988 yılında okulun ilk ders ziliyle çiçek açar.

Bu idealin sahibi Suna Kırac eğitim kurumunun vizyonunu şu şekilde ortaya koyar: "Koç Özel İlköğretim Okulu ve Lisesi, anasınıfından 12. sınıfa kadar akademik ve etik standartları en üst düzeyde olan programı ile yurt içinde

ve yurt dışında saygın ve örnek bir okul olmayı amaçlamaktadır. Öğrencilerimiz entelektüel ve insanî niteliklerini geliştirerek, Türkiye ve dünya için kendilerine güvenen, ahlaklı, lider nitelikli ve sorumluluk sahibi vatandaşlar olmalı."

Suna Kırac, Koç Okulu İcra Kurulu Başkanı olarak Koç Lisesi'ni yakından takip eder, her zaman önerileriyle kurumun güçlü bir çizgide ilerlemesine büyük katkılar sağlar.

Okul yıllar içerisinde, oldukça başarılı bir noktaya ulaşmayı başarır. Kırac okulun 10. yıl konuşmasında bu başarıyı şu sözlerle dile getirir: "1998 yılında kurulan Koç Lisemiz asırlık okullar arasında en çok aranan ve talep edilen 4 okul arasına girmiştir. Mezunları dünyaca tanınan üniversitelerce kabul görmektedir."

Koç Lisesi bugün öğrencileri uluslararası saygın üniversiteler tarafından kabul gören, her iki mezunundan birini eğitime yurt dışında devam eden bir kurum hâline geldi. Tam da Suna Kırac'ın hayalini kurduğu gibi...

Suna Kırac, VKV Koç Özel Lisesi'nin 10. yılında yaptığı konuşmada velilere şöyle seslenir: "Sizler evde, bizler okulda birlikte yaratacağımız ortam ile Batı'nın çağdaş tarafını gerçekten özümsemiş, aynı zamanda kendi örf ve adetlerimize hâkim çocuklar yetiştireceğiz."

VKV Koç Özel Lisesi Suna Kırac için çok farklı ve heyecan verici bir tecrübe oldu.





Koç Üniversitesi bir fikir olarak ortaya konduğunda amaç bellidir: Türkiye'nin en fazla ihtiyaç hissettiği konularda ihtisaslaşması ve öncü olması... Suna Kiraç bu amaç uğrunda büyük bir mücadele verir.

BİR HAYALE İNANMAK VE GERÇEK KILMAK: KOÇ ÜNİVERSİTESİ

Suna Kiraç da tıpkı babası Vehbi Koç gibi uslanmak bilmez bir idealisttir. Bu nedenle babasının eğitimle ilgili aldığı kararları takip eder, uygular hatta bazen Vehbi Koç'un dahi pes ettiği durumlarda kararın yeniden gözden geçirilmesi gerektiği konusunda ısrarcı olur.

Koç Üniversitesi'nin hayali Vehbi Koç'a aittir. Bu hayalini şu sözlerle özetler: "Benim en büyük hedefim model olacak bir üniversite kurmak. En büyük gayem ise o üniversiteden mezun olan gençler parmakla gösterilsin." Vehbi Koç bu cümleleri söylerken heyecandan adeta gözleri parlar, yüzünde hafif bir tebessüm belirir. Suna Hanım da Vehbi Bey'in hayalini şu sözlerle anlatır:

"Babamın aslında en büyük hayali eğitim, insan yetiştirmek ve insana yatırım yapmaktır. Dolayısıyla üniversite de hayalinin bir parçası olarak ortaya çıktı. Tabii ki sonunda hayallerinin en büyüğü oldu."

Evet hayal Vehbi Koç'a aittir ama hayali gerçeğe dönüştürmeye en çok Suna Kiraç inanır. Kollarını sıvar, canla başla bu hayali gerçek kılmak için çalışır. Vehbi Koç da bu konuda Suna Kiraç'a çok güvenir.

Mutluluk ve büyük bir idealle başlanan bu yolculukta çok büyük engellerle karşılaşır Suna Kiraç... Ancak tüm bu badireleri kararlı duruşuyla, kimsenin aklına gelmeyecek çözüm önerileriyle, bu fikre yeni katılımcılar da ekleyerek aşmayı başarır.

Bu süreçte yaşadığı ilk zorluk, üniversitenin maliyetinin başlangıçta hesaplanandan çok daha yüksek olmasıdır. Maliyet ilk etapta kabaca 6 milyon dolar olarak tahmin edilmiş, ancak yapılan ilk çalışmaların ardından yatırımın 100 milyon doları geçeceğini hesaplanmıştır. Bu maliyet Vehbi Koç'un öngörülerinin çok üzerindedir. Bu nedenle de tereddüte düşer. "Biz ticaretten sanayiden anlarız, bilmediğimiz işlere bu kadar büyük kaynak ayırmak tehlikelidir" der Vehbi Koç. Bu nedenle farklı seçenekler üzerinde düşünölmeye başlanır ancak Suna Kırac bu düşöncelere katı surette itiraz eder: "Yapacaksa en iyisini yapmalıyız."

Bu itirazın ardından kolları yeniden sıvar Suna Kırac. Aklına Koç Topluluğu şirketlerinin üniversiteye destek olması fikri gelir. Buna göre şirketlerin yıllık kazançlarının yüzde 5'ini Koç Üniversitesi'ne aktarması öngörölür. Ancak bu isteğin gerçekleşmesi o kadar da kolay olmaz. Zira şirketlerin yabancı

ortaklarının da bu öneriyi kabul etmesi gerekmektedir. Suna Kırac'ın kaynak geliştirmek için hazırladığı projeleri paylaştığı İcra Komitesi toplantısına dair şunları aktarır İnan Kırac: "Suna Hanım dedi ki; 'Beyler, eğer siz evet dersiniz ve şirketleriniz de destek olursa üniversite macerasına başlıyoruz. Ama unutmayın ki üniversite dediğinizde vakıf fonlarıyla beraber en az 250 milyon dolarlık bir gücün arkamızda olması lazım. Var mısınız buna?' Teklifi yapan Vehbi Koç'un kızı ve İcra Komitesi'nin başkanı da olsa Koç Topluluğu'nun bu önde gelen isimleri açısından kritik bir karardı. Zira Koç şirketlerinde adem-i merkezîyet esastı ve sorumlu oldukları şirketlerin verimlilikleri, kârlılıkları ve sermaye birikimi ile liyakatleri ölçölen bu profesyonel yöneticiler kariyerleri açısından bir risk alabilirdi. Ancak hepsi 'evet' dedi. 'Hiç merak etme biz senin arkadayız. Bu parayı biz toplayacağız ve bu parayı bulacağız.'" Bu toplantı sonrasında tüm yöneticiler yabancı ortaklarına gitti, hepsi tek tek ikna edildi.

Zorluklar sadece maliyetteki farklılıktan yaşanmaz elbette... Süreç içerisinde bürokratik pek çok sorunla karşılaşılır. Suna Kırac bu süreci şu sözlerle anlatır: "Üniversite kurmaya karar verdiğimizde, bu işin çapının ne olduğunu ancak yola çıktıktan sonra anladık. Ancak artık geriye dönüşü olmayan noktaya gelmiştik. Bu serüvenin bir 'buzdağı' gibi olduğunu anladığımız zaman çok geçti. İşin görönen bölümünden daha çok görünmeyen bölümü vardı. Ülkemizin en önemli sorunu olan eğitim konusundaki iyi niyetli, hayırlı girişimimiz nedeniyle 10 yılda başımıza gelmeyen kalmadı.

İş, sonunda bir eğitim serüveninden, ideolojik bir mücadele hâline dönüştü. Yılmadan mücadele ettik. Nesli tükenmiş kuş cennetleri, korunması gereken kültür varlıkları, kuracağımız söylenen plazalar ve villalar konu edilip, orman düşmanları olmak gibi değişik suçlamalarla 10 yıl geçirdik. Suçumuz, devletin Bakanlar Kurulu kararıyla bize vermiş olduğu araziye, kamu yararına bir üniversite kurmak istemektir." Koç Üniversitesi yaşanan tüm sıkıntıların ardından 11 Ekim 1993'te İstinye Kibrit Fabrikasında geçici kampüsünde eğitime başlar. Elbette ilk dersi de bu hayalin sahibi Vehbi Koç verir, bu hayalin gizli kahramanı Koç Üniversitesi Mütevelli Heyeti Üyesi Suna Kırac ise o esnada büyük bir mutlulukla babasını dinler.

Geçici kampüsün kurulmasının ardından ise asıl hayal olan Rumelifeneri Kampüsü'nün açılması hedeflenir. Bu süreçte Suna Kırac, ana kampüsün kurulmasında bu geçici kampüsün büyük etkisi olduğunu şu sözlerle aktarır: "Üniversiteyi geçici kampüste kurmamış olsaydık, yaşadıklarımızdan sonra bu işten yüz kere vazgeçerdik." Bu zorlu bekleyişin ardından Koç Ailesi'nin büyük düşö gerçekleşir ve Koç Üniversitesi 2000-2001 yılı eğitim-öğretim yılına yeni kampüsünde başlar.



Suna Kırac: "Öğrencilerimiz entelektöel ve insanî niteliklerini geliştirerek, Türkiye ve dünya için kendilerine güvenen, ahlaklı, lider nitelikli ve sorumluluk sahibi vatandaşlar olmalı."

Bugün dünyadaki üniversiteler ile yarışan bir konuma ulaşan Koç Üniversitesi'nin Rumelifeneri Kampüsü, 11 yıl süren çabanın bir sonucu olarak kapılarını açar. Suna Kırar yaşayamının en zorlu dönemlerinden birini ve yaşadığı üzüntüleri bu açılışla geride bırakır.



11 Ekim 1993'te İstinye'deki geçici kampüste açılışı gerçekleştirilen Koç Üniversitesi'nde ilk dersi Vehbi Koç verir. Suna Hanım ise en ön sırada ağlayarak babasını dinlemektedir.

Rahmi M. Koç'un sözleri, Suna Kırar'ın üniversitenin kuruluşunda verdiği emeği ortaya koyar: "Rektör seçilmesinden mimar tercihine, binaların yapımından mütevelli heyet üyelerinin bir araya getirilmesine, mektebin açılması, başlaması, yürütülmesi, yatırımların yapılmasına kadar her şeyde Suna'nın çok emeği geçmiştir."

Suna Kırar'ın eğitimdeki idealleri bitmek bilmez. Onun hedefi sadece eğitim kurumlarını hayata geçirmek değil, bu eğitim kurumlarının sürdürülebilir ve ulaşılabilir başarılarla da sahip olmasıdır.

Bu konudaki en büyük hassasiyeti ise eğitimde fırsat eşitliğini sağlayabilmektir. Bu hassasiyetinin vücut bulduğu fikirlerden biri ise Suna Kırar'ın öncülük ettiği burs programları olur. Bunlardan birisi de Anadolu Bursiyerleri Programı'dır. Suna Kırar, bu program için de tıpkı Koç Üniversitesi'nin kuruluşunda olduğu gibi ağırlıklı olarak Anadolu'da faaliyet gösteren şirketlerden destek ister. Kırar'ın çağrısına kulak veren 6 kurumsal bağışçının katkısıyla 14 öğrenciye destek vererek başlayan programdan yararlanan bursiyerlerin sayısı bugün 606'ya ulaşır. 220'den fazla

bağışçı kurum ve 1000'e yakın şahsi bağışçının destekleriyle her geçen yıl büyüyen Anadolu Bursiyerleri Programı, geniş bir paydaş kitlesini bir araya getirerek üniversite-sanayi ve yüksek öğrenim-orta öğrenim iş birliklerini yeni bir boyuta taşır. Bu burs programı ile Suna Kırac Anadolu'nun dört bir yanında okumak isteyen gençlerin geleceğine ışık tutmaya devam eder.

Suna Kırac'ın öncülük ettiği bir diğer burs programı olan "Suna-Inan Kırac Bursiyerleri" programı ise üniversitenin en başarılı 15 öğrencisini kapar. Bu bursu almaya hak kazanan öğrencilerin eğitimleri Suna ve İnan Kırac Vakfı tarafından dikkatle takip edilir.

PEKİ İDEALLER GERÇEKLEŞTİ Mİ?

Özellikle Koç Üniversitesi'nin kuruluşu Suna Kırac'ın hayatı boyunca en büyük mücadele verdiği hadiselerden biri olur. Vehbi Koç Vakfı Başkanı Semahat Arsel'in o dönemle ilgili hatıraları yaşanan sıkıntıları ve ödenen büyük bedeli açıkça ortaya koyar: "Koç Üniversitesi yapılırken, ben projenin maddi heybetinden ve çektiğimiz bürokratik engellerden bıkarak korkuyor, degecek mi diye düşünüyordum. Nitekim, Suna'nın sağlığına mal oldu. Fakat şimdi o pırl pırl gençleri gördükçe, her şeye rağmen övünüyorum." Peki bu mücadele sonunda Suna Kırac Koç Üniversitesi'nin bugün geldiği noktayı gördüğünde ne hissedirdi? Bu sorunun cevabı hiç kuşkusuz tek kelimeyle "gurur" olurdu.

Suna Kırac'ın üniversitenin hayal edilmesinden öğrencilerini kucakladığı ana kadar tek hedefi üniversiteyi bir mükemmeliyet merkezine dönüştürmekti. Koç Üniversitesi bugün, bu vizyon doğrultusunda ve öğrenci odaklı öğretim anlayışı ile 14 binden fazla öğrenciyi mezun ederken, 7.727 öğrenciyi ise hâlen eğitim veriyor. İnsani Bilimler ve Edebiyat, İktisadi ve İdari

Suna Kırac, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın kurulması fikrinin ortaya çıktığı toplantıda şunları söyler: "... Eğitim devlete bırakılamayacak kadar önemli bir konudur. Eğitim yalnız özel sektör kuruluşlarının da hâlledeceği bir konu da değildir. Genel eğitim alanında en büyük bir sivil toplum hareketini başlatalım ve devletin özellikle 7-16 yaş grubundakilere verdiği eğitime bir destek programı oluşturalım ve nesillerin daha iyi yetiştirilmelerini sağlayalım."



Küçüklüğünde bir köy öğretmeni olmaya heves eden Suna Kırac, eğitime tam anlamıyla gönül verir. Ürettiği fikirler ve projeler ile bağışçılık konusunda başarılı örneklerin ortaya çıkmasına öncülük eder.

Bilimler, Fen, Mühendislik, Hukuk ve Tıp Fakülteleri ve Hemşirelik Fakültesi ile eğitime hizmet eden Koç Üniversitesi 22 lisans, 29 yüksek lisans ve 26 doktora programı ile Türkiye'de ve dünyada

bilimin gelişmesine katkıda bulunuyor. Türkiye'de öğretim üyesi başına en fazla makale yayınlama oranına sahip üniversiteler arasında en üst sıralarda yer alıyor.

TARİHE NOT DÜŞEN BİR GÖNÜLLÜLÜK HAREKETİ: TÜRKİYE EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ VAKFI

"Çünkü bu ülkede yaşamak ve mücadele etmekte kararlıyım. Eleştirenlerden değil eleştirilenlerden olmak arzusundayım. Konuşanlardan değil, iş yapanlardan olmaya karar verdim." Bu cümle Suna Kırac'ın hayatını ve ideallerini en iyi özetleyen cümlelerden biridir. Varlığını ve yaşama amacını ortaya koyan bu cümleler, onun geleceğe dönük en önemli eseri olan Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın (TEGV) kuruluşunu da anlatır aynı zamanda.

Suna Kırac, ideallerinde TEGV fikri henüz filizlenmeden önce eğitim alanında pek çok önemli çalışmaya imza atar. Ancak Suna Kırac'ın, Vehbi Koç ile dönemin Anadolu Üniversitesi Rektörü Yılmaz Büyükerşen'in koyu sohbetine denk gelmesi her zaman kafasını kurcalayan "eğitim modeli"

konusunda taşların yerine oturmasını sağlar. Bu sohbette Büyükerşen, Koç Ailesi'nin eğitim konusuna katkılarının çok önemli olduğunu söylerken bir yandan da eğitimin sadece maddi destekle mümkün olmadığını altını çizer. Çocukların gelişmelerini sağlamak, bilgilerini ve kültürlerini artırmak için gönüllü bir seferberlik ilan edilmesi gerektiğine inanır. Büyükerşen'in bu sözleri Suna Kırac'ın her zaman tekrarladığı, "Eğitim sadece devlete bırakılmayacak kadar önemli bir konudur" sözleriyle birebir örtüşür.

Suna Kırac, Büyükerşen ile yaptığı görüşmenin ardından harekete geçmek ister ve Büyükerşen'e, "Hemen yapalım bunu" der. Vakıf tam olarak bir gönüllülük hareketi üzerine kurulu olacaktır. Bu nedenle de ismi "Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı" olur. Vakıf fikri ortaya çıktıktan sonraki süreç, bu oluşuma "gönüllü destekçiler" in

katılmasını sağlamak olur. Suna Kırac, Cengiz Solakoğlu ile birlikte kendisi gibi bir "eğitim gönüllüsü" olan babası Vehbi Koç'un kapısını çalar. Ancak odadan biraz kırgın, biraz da şaşkınlıkla ayrılır. Çünkü baba Vehbi Koç, bu vakfın anlık bir hevesle kurulan bir oluşum olup olmadığını görmek ister. TEGV Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Solakoğlu, o gün yaşananları şu şekilde aktarır: Vehbi Bey bize, "Vakıf kurmak kolay mı zannediyorsunuz? Vakıf kurmak para ister, emek ister, heyecan ister, sürdürülebilirlik ister. Bir işi yarım bırakmak bize yakışmaz. Türk Eğitim Vakfı var, gidin orada çalışın" dedi. Suna Hanım, "Baba, biz sizin hangi işinizi yarım bıraktık. Siz yardım etmeseniz de biz bu vakfı kuracağız" diyerek cevap verdi. Vehbi Bey'in lafı bugün bile aklımda: "Allah yolunuzu, izinizi açık etsin. Gidin çalışın, başarılı olduğunuzu ve bunun sürdürülebilir olduğunu görürsem ben de size para veririm."

"Ekonomik zorluklar aşılr, siyasi krizler çözölür. Ancak çocukları harcanmış bir toplumu yeniden onarmak mümkün değıldir."

*Suna Kırac niçin
Eğitim Gönüllüsü
olduğunu şöyle
anlatır: "Çünkü bu
ülkede yaşamak
ve mücadele
etmekte kararlıyım.
Eleştirenlerden değil,
eleştirilenlerden
olmak arzusundayım.
Konuşanlardan
değil, iş yapanlardan
olmaya karar
verdim..."*



Vehbi Bey'den aldığı bu cevap Suna Hanım'ı biraz kırsa da aslında hırslandırır. İş dünyasına çağrıda bulunur. Bu duyarlı çağrısı cevapsız kalmaz. Vakıf, 23 Ocak 1995 yılında 55 kurucu ve 119 müteveli heyeti üyesinin katılımıyla kurulur. Suna Kırac tıpkı Koç Üniversitesi örneğinde olduğu gibi 38 Koç Topluluğu şirketinden vakıf için destek ister, şirketlerden 23'ü TEGV'e bağışta bulunur. Vakfın başlangıç fonu olan 2.5 milyon liranın büyük kısmını Suna Kırac karşılar.

Rahmi M. Koç da vakfın kuruluş aşamasında Suna Hanım'ın çağrısına cevap verenlerden olur: "Bizleri de motive etti, biz de ona her türlü desteği verdik. Nerede ve nasıl isterse, gerek mali bakımdan, gerekse farklı konularda yardımcı olduk. Bugün Eğitim Gönüllüleri Vakfı önemli bir yere geldi. Senede 5 milyon dolar harcama yapıyordu."

Suna Hanım yaşamının sonuna kadar TEGV'in Onursal Başkanlığını sürdürür. Vakfın gönüllü sayısının artması için büyük çaba sarf eder.



Suna Kırac, eğitim parklarının açılışıyla terör sorununun azalacağına inanır. Bu nedenle bu sorunun yoğun yaşandığı bölgelere gitmekten çekmez.

"ZOR OLAN KISA SÜREDE BAŞARILIR, İMKANSIZ İSE BİRAZ ZAMAN ALIR"

TEGV Kurucu Üyesi Suna Kırac, vakfın kuruluş toplantısında tarihe geçecek şu konuşmayı yapar: "Türk eğitiminin kalitesine katkıda bulunacak, genç kitlelerin eğitim seviyesini artıracak, güçlü ve etkin bir vakfın kurulmasına öncülük etmemizin kaçınılmaz bir görev hâline geldiğini düşündük. Arkadaşlarla aramızda konuştuk. Birbirimizi yüreklendirdik. Zor olanı kısa sürede başaracağımıza, imkânsızın ise biraz zaman alacağına karar verdik..." Kırac sözlerini şu şekilde sonlandırır: "Ekonomik zorluklar aşılr, siyasi krizler çözülür. Ancak çocukları harcanmış bir toplumu yeniden onarmak mümkün değildir."

Cengiz Solakoğlu Suna Hanım'ın yaptığı o konuşmanın kendisinde bıraktığı etkiyi ve TEGV'in önemini şu sözlerle aktarır:

"Suna Hanım o gün, sözleri aynen bu olmamakla beraber şunları söyledi: 'Eğitim yalnız bizim çözemeyeceğimiz, devlete bırakılmayacak kadar büyük ve devasa bir sorun. O bakımdan biz destek görevi yapacağız. Öyle bir vakıf kuracağız ki, fırsat eşitliğinin kaybolduğu bu dönemde imkanları kısıtlı çocuklara eğitim desteği vereceğiz. Onları bilimin, eğitimin ışığı ile aydınlatacağız. O çocuklar Türkiye'nin geleceğinin aydınlığı olacak. Biz okulun değil, sokağın alternatifiyiz. Ve bu açıdan yaptıklarımızı iyi anlatmamız ve halkın bu vakfı kucaklamasını sağlamamız lazım. Vakıf Nakkaştepe'de doğacak ama Türkiye'ye mal olacak. Vakıf benim, Ahmet'in, Mehmet'in vakfı olmaktan çıkacak! Kurumsallaşarak, sağlam temellerle ve hamiyet sever Türk halkının desteği ile sonsuza dek bu kutsal görevini devam ettirecek...'

Suna Hanım bizi yüreklendirdi, heyecanlandırdı, çok çalıştırdı. Kendisi de zamanını, arkadaşlarını, kaynaklarını vakfın kurulması için değerlendirmekten çekinmedi. Vakıf çok şükür Suna Hanım'ın verdiği ilhamla onun belirlediği değerlerle bugün yılda 160 bin-170 bin imkanları kısıtlı çocuğa destek verir hâle geldi.

Bu vakfın misyonunda; Cumhuriyetin değerlerine bağlı, özgüven sahibi, soran, sorgulayan, ilişkilerinde dil, din, ırk farkı gözetmeyen ve sevgi içinde yaşayan insanlar yetiştirmek var. Böyle insanlar yetiştirdiği zaman Türkiye'nin bugünkü durumundan çok daha saygın, çok daha farklı duruma geleceğimiz de aşikar. Yaptığımız iş çok önemli. Suna Hanım'ın yaktığı meşalenin, bugüne kadar eğitim desteği alan 3 milyonu aşkın çocuğun şükran ışıltılarının onunla olmasını diliyorum. Biliyorum ki hepimizin duyguları onun öteki dünyaya yolculuğunda yoldaşı olacak, onun geleceğini, kabrini aydınlatmaya devam edecektir."

PEKİ YA EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİ

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, kurulduğu ilk dönemde hayata geçirdiği projelerle kalıcı bir vakıf olacağını da ispat eder. Özellikle "Eğitim Parkları" çocuklar için hem eğitim alabilecekleri hem de eğlenebilecekleri alanlar hâline gelir. Hem vakfın faaliyet alanı genişler hem gönüllü sayısı hem de ulaşılan çocuk sayısı giderek artar. Ancak Suna Kırac'ı bu gelişmeler çok memnun etmekle birlikte, içindeki boşluğu bir türlü dolduramaz. Türkiye'de imkânsızlıklar nedeniyle okuyamayan çocukların varlığına çok üzülür, onlar için fırsat yaratamadığı için adeta kahrolur. Bu konuya çözüm üretmenin gönüllülük çalışmalarını bu bölgelere yaymaktan geçtiğinin farkındadır. Güneydoğunun kana bulandığı günlerdir. Eğer vakfını güneydoğuda örgütleyebilirse ilköğretim okulları ve eğitim parkları açarsa terörün azalacağına inanır. Her zamanki gibi aklına koyduğunu hayata geçirmek için kollarını sıvar. Gerek Koç Topluluğu bayilerinin gerekse yerel yönetimlerin desteğiyle, korumaların dağlarda tüfeklerle nöbet tuttuğu bir dönemde Erzurum'da, Pervari'de, Sason'da, Lice'de ve Kulp gibi 15 farklı yerde pek çok eğitim parkı açılmasına öncülük eder, dönemin zorlu şartlarında dahi bu parkların açılışına bizzat katılır. Bu projelerin bölge halkındaki yansımalarını, çocukların gözlerindeki mutluluğu yakından görmek ister. Çoğu defa da göz yaşlarına engel olamaz.

BUGÜN TEGV

TEGV bugün 26. yılını kutluyor. Vakfın eğitim hayatına katkıda bulunduğu ilk çocuklar iş hayatına çoktan atıldılar ve çoğu bugün birer eğitim gönüllüsü... Yaşamının sonuna kadar TEGV'in Onursal Başkanlığı'nı sürdüren Suna Kırac bu sürede TEGV'de kendisi gibi 91 bin gönüllünün bir araya toplanmasını sağladı. Çünkü Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, sadece bir eğitim projesi değil, bir mücadeleye gönül vermiş insanların yarattıkları mucizelerin hikâyesiydi.



Aile koleksiyonlarını özel bir müzede, geniş kitlelerin kullanımına açma düşüncesi Pera Müzesi hayalini de gerçeğe dönüştürür.

PAYLAŞTIKÇA ÇOĞALAN KÜLTÜREL BİR MİRAS: PERA MÜZESİ

Suna Kırac'ın yaşamı boyunca aldığı sorumluluklar Türkiye'nin çağdaşlaşma serüvenine de büyük birer katkı olur. Bu serüvende yaratılan en büyük değer eğitim olsa da Suna Kırac kültür-sanat ve bilimi de en az eğitim kadar önemser. Suna-İnan Kırac Vakfı da işte bu amaçla 2003 yılında Suna- İnan ve İpek Kırac tarafından kurulur. Suna Kırac ise vakfın Kurucu Üyesi ve Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapar. Suna-İnan Kırac Vakfı topluma yararlı ve yurtsever vatandaşlar yetiştirilmesi için kişi ve kurumlara maddi ve manevi imkânlar sağlamak, toplumsal hayata katkıda bulunmak ve bu doğrultuda eğitim, kültür, sanat ve sağlık alanlarında faaliyette bulunmak amacıyla hayata geçirilir.

Vakfın, belki de en kitlesel projesi ise Pera Müzesi'nin kuruluşu olur. Türkiye'de sanat alanına büyük bir katkı sağlayan müzenin açılışı, bu fikrin öncüsü Suna Kırac'ın doğum gününe

Suna Kırac bir taraftan sağlık sorunlarıyla mücadele ederken bir yandan da müze konusunda ayrıntılı bir proje üzerinde çalışır. Bu proje Pera Müzesi'dir.

NDAL bir laboratuvar olarak sağlık alanına hem yerel hem de uluslararası katkısıyla çok büyük ve özel bir proje olur. Ama NDAL'ı farklı kılan belki de en önemli özelliklerden bir tanesi idealleri uğruna savaşılan güçlü bir kadının sağlığında yarattığı faydayı, hastalığında da sürdürebilmesidir. Suna ve İnan Kırac bu hamleyle, mücadele ettikleri bu hastalık için geleceğe çok büyük bir umut bırakırlar.

dışında burs ve araştırma imkânı tanır. Laboratuvarın bir diğeri önemli başarısı ise 16 ülkenin katıldığı MinE Projesi'nin bir parçası olmasıdır. MinE, ALS hastalığının çözülmesinde bugüne kadar gerçekleştirilen en önemli proje olur. NDAL projeye katılımından itibaren 800'den fazla örnek yollar. NDAL bir laboratuvar olarak sağlık alanına hem yerel hem de uluslararası katkısıyla çok büyük ve özel bir proje olur. Ama NDAL'ı farklı kılan belki de en önemli özelliklerden bir tanesi idealleri uğruna savaşılan güçlü bir kadının sağlığında yarattığı faydayı, hastalığında da sürdürebilmesidir. Suna ve İnan Kırac bu hamleyle, mücadele ettikleri bu hastalık için geleceğe çok büyük bir umut bırakırlar.

AKMED, AKS, KONFERANSLAR VE DAHA NİCELERİ...

Suna Kırac, 79 yıllık ömründe büyük bir mücadele verir. Öncü bir iş kadını olarak iş dünyasında, bir eğitim gönüllüsü olarak eğitim sisteminde, hastalığında sağlık alanında olmaz denilenleri yapar, herkesi olacaklara inandırır. Hikâyelerini anlattıklarımızın yanında pek çok önemli projeye de katkı sağlar. Hastalığında dahi bu projelerin gerçekleşmesi için ilham verir. Tüm süreçleri yakından takip eder. Müzeciliğe belki de ilk adımı attıkları Antalya Kaleiçi Müzesi, Antalya'ya dair



Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü (AKMED), Suna Kırac'ın "ilk göz ağrısı" olur.

önemli bir boşluğu doldurur, yıllarca Kırac Ailesi'nin topladığı koleksiyonlar bu müzede ziyaretçilerle paylaşılır. Türkiye'nin ilk milli arkeoloji enstitüsü Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü (AKMED) ise Antalya adına tarihî bir adım olur. Enstitü, Antalya ve çevresinde tarihî, arkeolojik etnografik

ve kültürel değerlerin araştırılması, belgelenmesi, korunması ve onarılması konusunda çok önemli çalışma ve araştırmalara imza atar.

Antalya Kültür ve Sanat (AKS) bir dünya kenti olma iddiasındaki şehrin elini çok güçlendirir. AKS etkinlikleri kısa sürede tüm şehir sakinleri tarafından merakla izlenir ve takip edilir hâle gelir. Okullara açtığı binlerce kaynağa sahip kütüphaneler, NDAL bünyesinde gerçekleştirilen Suna Kırac Konferansları ile bilime hizmet etmeye devam eder. İstanbul Araştırmaları Enstitüsü (İAE) ise Suna-İnan Kırac Vakfı'nın tarih, şehir ve kültürel mirasın sahiplenilmesi faaliyetleri kapsamında attığı eşsiz adımlardan biri olur. Mekân, o mekânda yaşayan insanlar ve o insanların kültürlerine odaklanan Enstitü, İstanbul üzerinde kurulan bütün uygarlıkları kendisine faaliyet alanı olarak benimser. Bu alanda araştırma yapan akademisyenlere, tarihçilere doktora ve postdoktora düzeyinde burs sağlar. Yapılan yayınlar, düzenlenen sergiler, zengin kütüphanesi ve yaptığı iş birlikleri ile bu kadim şehre hak ettiği değeri verir.

Ömründen uzun idealleriyle bu dünyaya güzel izler, kalıcı eserler bırakır Suna Kırac, üstelik tüm bunları hayatının bir bölümünü çalan amansız hastalığına rağmen başlar.

Ülkesine hizmet etmenin ödülü

Bazen amacınız sadece güzel şeyler
yapmaktır. Bir karşılık beklemeden
yaptıklarınızla bir anda binlerce insanın
hayatına dokunursunuz. Yarattığınız değer
takdir edildiğinde ise içiniz bambaşka bir
huzurla dolar, onur duyarsınız.
Tıpkı Suna Kiraç gibi...

Suna Kır   her zaman ülkesine inanır, büyük bir inançla hizmet eder. Emeklerinin sonucunu görmek onun için en büyük ödül olur aslında.

HER GÜLÜMSEME BİR ÖDÜL

Suna Kır   tüm yaşamı boyunca; memleket sevgisi, idealleri, eğitim ve bilime olan inancı ve sanata olan ilgisiyle hareket eder. Bu alanlardaki projelerini hayata geçirmek için büyük bir çaba sarf eder. Sayısız projeye öncülük ederek, çocukların yüzlerine tebessüm kondurarak, geleceğe iz bırakacak kurumlara imza atarak ve elindekileri paylaşarak belki de kendi kendini ödüllendirir. Ancak bu yetmez. Suna Kır  'ın hayata iz bıraktı   her proje, ona aynı zamanda bir ödül olarak geri döner. Ülkemiz için yaptıkları da tescillenir adeta...

Kır  , 1995 yılında Galatasaray Eğitim Kurumları'na yaptı   katkılarından dolayı, "Galatasaray Eğitim Vakfı Onur Madalyası"nın sahibi olur. Suna Kır   bu ödül ile bir ilki gerçekleştirir ve Galatasaray mezunu olmadan onur madalyası alan ilk isim olur.

Takvimler 1997 yılını gösterdiğinde Kır  ; ülkemize eğitim, sağlık ve sosyal hizmet alanlarında yaptı   katkılarından ötürü Bakanlar Kurulu kararıyla Devlet

Üstün Hizmet Madalyası'yla ödüllendirilir.   d  l   Suna Kır  'a takdim eden dönemin Cumhurbaşkanı merhum Süleyman Demirel Suna Hanım'ın o dönemde ya  adı   zorlukların en yakın tanıklarından biridir. Demirel, madalyanın verilmesinin ardından   u sözleri söyler: "Bir i   yapılmış bitmişse onun meşakkatini çekenlerin yüzünde çok ince bir tebessüm olur. Yani o ki  şinin derinliğinden gelen, i  inden gelen bir memnuniyetin bir ifadesidir bu. Ben yalnız Suna Hanım'da değil, bu çeşit eserleri yapıp bitirenlerin bilhassa hayır yapanların pek çoğunun yüzünde hep bu güzelliği görmüşümdür. O güzel bir şeydir." Evet, Suna Kır  'ın yüzünde de Demirel'in bahsettiği o gülümseme vardır.

Suna Hanım'ın yaptıkları sadece Türkiye'de değil, uluslararası arenada da ses getirir. Bilderberg Vakfı'nda Türkiye'yi temsil eden Suna Kır  , 1999'da i   dünyasına ve Türk çocuklarının eğitimine katkılarından dolayı London School Of Business tarafından "Honorary Fellowship"   d  l  ne layık görülür.

Suna Kır  , Devlet   st  n Hizmet Madalyası'nı dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'den alır.



Suna Halam güçlü karakteri, vizyoner yönetim anlayışı, sosyal zarafetiyle Koç Topluluğu'nun bugünlere gelmesine çok kıymetli katkılarda bulunmuştur.

Topluluğumuzda çeşitli liderlik görevleri üstlenerek Türk iş dünyasında kadının yeri, kadının rolü konularında bütün tabuları yıkmıştır.

Topluluğumuzun sosyal sorumluluk anlayışını; vizyonu ve yaptığı çalışmalar ile farklı boyutlara taşımıştır. Kendi vizyonu doğrultusunda tasarladığı faaliyetleri hayata geçirebilmek için var gücüyle çalışmıştır. Şahsen ben onun en çok memleket meselelerine gösterdiği hassasiyetten, ülkemizin çağdaş medeniyetler seviyesine ulaşması için yaptığı çalışmalardan, Cumhuriyetimize ve Atamıza olan bağlılığından etkilenmişimdir. Tüm bu değerlerin sadece bana değil, onu tanıyan tanımayan herkese ilham verdiğini ve vereceğini düşünüyorum.

Onu çok özleyeceğiz. Huzur içinde uyusun.

Ali Y. Koç

*Suna Kıraç,
toplumun her
kesiminden
birbirinden
kıymetli ödüllere
layık görülür.*

Sosyal sorumluluk alanında üstlendiği gönüllülük hareketi de ona başarı ve beraberinde ödül getirmeye devam eder. Sağlık alanına verdiği desteklerden ötürü KASACOM (Gönüllü Kuruluşlar Ulusal Kadın Sağlığı Komisyonu) tarafından verilen "Milenyum Gönüllüleri Üstün Hizmet Ödülü"nün sahibi olur. Ayrıca yine 2001 yılında eğitim, sağlık, kültür ve sanat alanlarındaki vakıf çalışmalarına sağladığı maddi ve manevi destek için Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından verilen "Vakıf Dostları Onur Ödülü"ne layık görülür. 2002 yılında toplum yaşamına sağladığı katkılar için İzmir Bornova Lisesi Eğitim Vakfı tarafından verilen "Beyaz Yaşam Ödülü"ne sahip olur.

Amansız hastalığıyla mücadele ederken dahi, ülkede değer yaratmaya, geleceği aydınlatmaya devam eder. Suna ve İnan Kıraç Vakfı Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü (AKMED) ve Antalya Kaleiçi Müzesi'ni kurduktan sonra çalışmaları nedeniyle Türk Üniversiteli Kadınlar Derneği Antalya

Şubesi tarafından "Yılın Kadını" ödülüne layık görülür.

2008 yılında özellikle eğitim ve kültür alanında ülkemize yaptığı katkılar nedeniyle Marmara Grubu Vakfı'ndan "Toplumsal Sosyal Sorumluluk Ödülü"nü alan Suna Kıraç'a 2008 yılında Boğaziçi Üniversitesi Fahri Doktora unvanı verilir. Kıraç aynı yıl kültürel değerlerin korunmasına katkılarından ötürü Skalte Ödülü'nü alırken 2009 yılında da Pera Müzesi'ni ve İstanbul Araştırmaları Enstitüsü'nü açarak İstanbul'a yaptıkları katkılardan ötürü eşi İnan Kıraç ile birlikte İstanbul Turizm Onur Ödülü ile takdir edilir. Pera Müzesi'nin kuruluşuna katkıları nedeniyle de yine aynı yıl Mimar Sinan Güzel Sanatlar Akademisi Özel Ödülü'nün sahibi olur.

ADI HEP YAŞAYACAK...

Suna Kıraç 79 yıllık ömründe eğitim, sağlık ve kültür alanında yarattığı katkı ve layık görüldüğü ödüllerin yanı sıra çok kıymetli bir şeye daha sahip olur: Gençlere ve çocuklara yol gösterecek ve geleceği aydınlatacak pek çok

kütüphane, eğitim parkı ve daha nicesi artık onun adıyla yaşayacaktır. 1989 yılında Vehbi Koç Vakfı tarafından Robert Kolej'de yaptırılan ve Suna Kıraç'ın kuruluşuna büyük katkı sağladığı modern gösteri sanatları salonu "Suna Kıraç Hall" ismini alır. Bu karar, eski bir Robert Kolejli olan Suna Kıraç için ayrı bir gurur kaynağı olur.

1993 yılında Galatasaray Üniversitesi bünyesinde açılan; kuruluşuna, donatılmasına ve finansmanına öncülük ettiği kütüphanenin adı da "Galatasaray Üniversitesi Suna Kıraç Kütüphanesi" olarak belirlenir. Aynı yıl "Koç Üniversitesi Suna Kıraç Kütüphanesi" kapılarını açar.

Suna-İnan Kıraç Eğitim Tesisleri Destekleme Fonu'yla 2001 yılında Antalya Kepez'de kurulan TEGV eğitim parkına Suna - İnan Kıraç Eğitim Parkı adı verilir.

Koç Özel Lisesi ise 2008 yılında kurucularının ismini yaşatmak için "Suna Kıraç Liseler Arası Öykü Yarışması"nı başlatır.



*Suna Kıraç, adı
verilen pek çok
kütüphane, eğitim
parkı ve daha birçok
eserle sonsuza dek
yaşayacak.*

Tüm öykülerden geriye kalan: Suna Kır  

Cumhuriyetimizin değerleriyle yetişen;
başarıları, idealleri ve öngörüleriyle birçok
kişinin hayatına dokunan; sanayi, eğitim,
kültür ve sanat alanlarına kıymetli katkıları
olan Suna Kır   15 Eylül 2020'de hayata
gözlerini yumdu.

Yıllarca en kritik kararlara imza atmak, stratejik hamleleri hayata geçirmek için kapısından girdiği Koç Holding'e, bu sefer veda etmek için geldi Suna Kiraç.

Kiraç için ilk tören 16 Eylül günü saat 10:30'da Koç Holding'de gerçekleştirildi. Koç ve Kiraç Aileleri ile Koç Holding çalışanlarının katıldığı bu törende Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu ile Suna ve İnan Kiraç'ın kızları, Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi İpek Kiraç birer konuşma gerçekleştirdiler.

"GÖZÜNÜZ ARKADA KALMASIN"

Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu yaptığı konuşmada Suna Kiraç'ın ülkemizin parlak geleceğine inanan ve bu istikamette cesaretle sorumluluk almaktan çekinmeyen vatansever bir iş insanı olduğuna dikkat çekerek şunları söyledi: "Cumhuriyet'in değerlerine sıkı sıkıya bağlıydı. Ülkemizin sanayileşmesine, eğitim, kültür ve sanat alanlarında gelişmesine daima hatırlanacak büyük katkılar yaptı. İş yaşamı boyunca Koç Holding'in gelişmesi, büyümesi ve kurumsallaşması için büyük çaba harcadı. İnanıyorum ki, Topluluğumuzun bugün geldiği nokta, hepimiz gibi onun için de büyük bir gurur vesilesiydi."

"Şimdi bizlere düşen, kendisinin bize emanet ettiği, bu Topluluğun kuruluş harcında bulunan değerlere bağlı kalarak, var gücümüzle çalışmaya ve ülkemiz için değer yaratmaya devam etmektir" diyerek sözlerine devam eden Çakıroğlu, "Suna Hanım, gözünüz arkada kalmasın. Huzur ve nur içinde yatınız. İlham veren, vizyoner ve öncü kişiliğinizi her zaman hatırlayacağız" diyerek konuşmasını sonlandırdı.

"KOÇ HOLDİNG'DE GÖZLERİ PARLARDI"

İpek Kiraç ise "Hayatımın en zor konuşması" diyerek başladı sözlerine... "Ben annemin ne kadar evladiysam, Koç



Holding de bir o kadar evladiydı. Annem, bütün benliği ile kendini, sağlığının elverdiği son dakikaya kadar bu kuruma adadı. Burada gözleri parlardı" sözleriyle Koç Holding'in Suna Kiraç için önemine dikkat çekti. Kiraç sözlerine şöyle devam etti: "Koç Holding kardeşim gibi, sizler ise ailem gibi oldunuz... Bu zorlu yolculuk boyunca, bana ve annemin izine sahip çıktığınız için hepinize bir teşekkür borcum var."

Suna Kiraç, Koç Holding'in gelişmesi, büyümesi ve kurumsallaşması için büyük çaba harcar.

*Koç Holding CEO'su
Levent Çakıroğlu:
"Suna Hanım, gözünüz
arkada kalmasın.
Huzur ve nur içinde
yatsınız. İlham veren,
vizyoner ve öncü
kişiliğinizi her zaman
hatırlayacağız."*

*Suna Kırac'ın, "Ondan hep güç
aldım ve ona hep inan'dım"
dediği eşi İnan Kırac, Suna
Hanım'ın son yolculuğunda da
hep onun yanı başındaydı.*

Kırac'ın duygu yüklü konuşmasının tamamı şu şekildeydi: "Anneme... Hayatımda yazdığım en zor konuşmaya hoş geldiniz. İnsan kendini bazı şeylere hazırım diye düşünse de tekrar yaşadım ki aslında asla hazır olunmuyor. Şu an burada olmaktan çok mutluyum. Ne kadar garip ve yersiz bir cümle diyeceksiniz belki ama izin verirseniz açıklayayım: Ben annemin ne kadar evladiysam, Koç Holding de bir o kadar evladiydı. Annem, bütün benliği ile kendini, sağlığının elverdiği son dakikaya kadar bu kuruma adadı. Burada gözleri parlardı.

40 yıla sığdırdığı iş yaşamında Koç Holding'in kurumsallaşması ve Koç Topluluğu'nun bugünlere ulaşmasında büyük öneme sahip olan stratejiyi oluşturanlardan biriydi. Ülkemizin sanayileşmesi, Koç Holding'in gelişmesi, büyümesi ve yapılanların kalıcı hâle gelmesi için çok çaba harcadı.

Bu memleketi ve bu memleketin çocuklarını çok sevdi. En büyük yapısal sorun olarak gördüğü eğitim alanında elini taşın altına koymaktan hiç çekinmedi. Kararlılık ve cesaret ile hareket etti. Hepimiz çok iyi biliyoruz ki Koç Üniversitesi, Koç Okulu ve Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın kuruluşlarındaki öncülüğü, çabası ve fedakârlıkları başlı başına ayrı bir konuşmanın parçası. Bu sebeplerden dolayı, Koç Holding kardeşim gibi, sizler ise ailem gibi oldunuz... Bu zorlu yolculuk boyunca, bana ve annemin izine sahip çıktığınız için hepinize bir teşekkür borcum var. Siz iş arkadaşlarımda desteğini hep yanımda hissettim.

Ve siz sevgili aile büyüklerim, yürüdüğüm bu zor yolda bana verdiğiniz destek ve dayanma gücü için sonsuz teşekkür ediyorum. Siz olmadan olmazdı.





İpek Kırac, annesinin ardından duygu yüklü bir konuşma yaptı.

Ama esas teşekkürü, 23 yıldır anneme eşi görölmemiş bir şekilde bakarak ve sahip çıkarak hayatta tutan babam hak ediyor. Annem ile verdiği mücadelenin yanı sıra, bana hem annelik hem babalık yaptın. Senin anneme verdiğin emek ile annemi bu kadar sene hayata bağlı tuttuğun için teşekkür ederim. Babacığım, senin hakkını asla ödeyemem.

Aynı zamanda bunca yıldır gece gündüz yanımızdan ayrılmayan, tüm bu yolculuğu daha katlanabilir kılan doktorumuz ve dostumuz Tahsin Bey'e ve 'annemin melekleri' olan hemşirelerimize ve Doktor Ayşemize bütün ailem adına teşekkür etmek istiyorum. Anneme, kendi anneniz olsa daha iyi bakamazdınız, sağ olun var olun.

Ve son olarak;
Biricik biricik annem, birbirimize bu hayatta doyamadık. Beni ailene kattığın gün hayal ettiğin hayatımızı

İpek Kırac: "Bütün şanssızlıklara ve engellere rağmen göstermiş olduğun güç, cesaret, içindeki o vazgeçmeyen savaşıma ruhu, sadece bana değil, burada hepimize unutulmaz bir hayat dersi oldu."

yaşayamadık. Daha senden öğrenecek o kadar çok şey varken, eksik kaldım, tam bir Suna Kırac öğrencisi olamadım. Ah şu hastalık bizi bulmasaydı, yaşanılacak ve yapılacak o kadar çok şeyimiz vardı ki! Elimizden gelen her şeyi denememize rağmen, seni çektiğin çileden kurtaramadık, yanımızda tutamadık. Bana bir kere son yazışmalarımızdan birinde, 'Sen hem çok şanslı hem çok şanssız bir çocuksun' yazmıştın, ama malesef bu cümle ikimizin de kaderiymiş. Benim bu hayatta en büyük şansım, bil ki senin gibi bir annem olması. Seninle gurur duyuyorum. Ne kadar şanslıyım ki senin gibi muazzam bir kadının kızıyım. Hayatımda yegâne arzum, senin yolundan yürümek ve seni, nerede

olursan ol, gururlu bir anne yapmak. Her ne kadar Allah'ın takdiri olsa da bu son 23 yılı hiç hak etmedin. Bütün şanssızlıklara ve engellere rağmen göstermiş olduğun güç, cesaret, içindeki o vazgeçmeyen savaşıma ruhu, sadece bana değil, burada hepimize unutulmaz bir hayat dersi oldu.

Seni zaten yıllardır özlüyordum, ama şimdi bu özlemin ile nasıl baş edeceğimi daha bilmiyorum. Ama bildiğim birşey var; biz, Koç Ailen, senin adımlarını, senin yolunu o kadar çok yaşatacağız ki sen ebediyen bizimle beraber olacaksın. Seni çok seviyorum. Huzuruna kavuş annem... Huzuruna kavuş..."

Elveda Suna Kırac

Suna ve İnan Kırac Vakfı tarafından yayımlanan ve tüm geliri TEGV'e bağışlanan Ömrümden Uzun İdeallerim Var başlıklı otobiyografik kitabında şöyle diyordu Suna Kırac: "Çalışmaya başladığım ilk günden itibaren, bu Topluluğun profesyonelleşmesi için büyük çaba sarf ettim. Sağlığım müsaade ettiği ölçüde de bunu yapmaya devam edeceğim.

Bugüne kadar birlikte çalıştığım her kademedeki arkadaşımın sevgi, saygı ve ciddiyet gördüm. Bunun için mutluyum. Zaman zaman çalıştığıma pişman olduğum anlar oldu, ama geriye dönüp baktığımda dolu dolu bir hayat ve hatıratımı yazacak kadar güzel ve heyecanlı anılar var." Onun yaşama bakışının kısa bir özeti bu cümleler...

Gerçekten de dolu dolu bir hayat yaşadı Suna Kırac. Çünkü, "Kendimi, misyonunu bulmuşlardan kabul ediyorum" diyecek kadar hayatını anlamlandırmıştı o. Sahiplendiği o misyon, öylesine zengin bir denizdi ki, derinlere attığı her kulaçta başka bir hazineye ulaştı. O hazine Suna Kırac'ın mirasına dönüştü. İdeallerle bezediği, ancak o kadarla da kalmayıp bir bir hepsinin gerçekleşmesi için geceli, gündüzlü çalıştığı, çaba sarf ettiği bir miras... Suna Kırac'ın adını daima yaşatacak bir miras: Yol gösterici, ufuk açıcı, değer katan, sonsuzluğa uzanan... Suna Kırac işte bu sayede asla unutulmayacak; dokunduğu her hayatla, gülümsettiği her çocukla, ilham verdiği her kadınla yaşamaya ve hatırlanmaya devam edecek.

Elveda Suna Kırac, elveda...

İmtiyaz Sahibi	Koç Holding A.Ş. adına	Levent Çakıroğlu (Sahibi)	Genel Yayın Yönetmeni	Oya Ünlü Kızıl	Sorumlu Yönetmen	Şeniz Akan
Yayın Koordinatörü	Tuğçe Kutlu Serintürk	Yayınlar Direktörü	M. Dumrul Sabuncuoğlu	Özel Sayı Direktörü	Aynur Şenol Altun	
Editörler	Nihal Köz, Nesrin Koçaslan	Katkıda Bulunanlar	Lalehan Uysal, Güneş Kuruöz, Yasemin Bodur	Tasarım ve Uygulama	Engin Kuru	

Overteam Bilgi Teknolojileri İletişim ve Reklamcılık Ltd. Şti. 19 Mayıs Mahallesi Veteriner
Hilmi Sokak Hilmi Palas Apt. No:4 K:1 D:4 34363 Şişli, İstanbul T: 0212 252 74 25 overtime.com
Baskı ve Cilt (Matbaa) **İRM Dijital Matbaa A.Ş.** Şerifali Mahallesi Şehit Sokak No:49 Ümraniye,
İstanbul T: 0216 466 74 98 Yayın Türü **Yaygın Yerel Süreli** Yayın Süresi / Dili **Aylık / Türkçe**

BU DERGİDEKİ
YAZI VE GÖRSELLER
KAYNAK BELİRTİLEREK
KULLANILABİLİR.